

len vasútvonalát, a francia Szomáliából Addisz Abehaba vezető vonalát. Ennek a vasútvonalnak kézrekerítésével, vagy elvágásával Abesszinia egyetlen kapcsolata a külfölddel szintén elvágódna. A vasútvonal mentén aránylag könnyebb volna az előnyomulás is Addisz Abeba felé a kivételesen nehéz abessziniai terepen.

Olasz-Szomáliából a hadműveletek csak később indulhatnak meg, mert Abessziniának ezen a részén jóval később ér véget az esős időszak. Mindemellett valószínű, hogy Graziani tábornok, a Szomáliában levő olasz haderők vezére, amennyire ez lehetséges, az északra támadó olasz csapatokkal egyidejűleg intéz majd támadást Abesszinia ellen. Graziani tábornok fő hadiszállása a sokat emlegetett Ual-Ual-nál van, innen fog motorizált haderejével — ez a terület aránylag sík vidék — támadást indítani északra, Harrar felé. Így, amennyiben az olasz terv sikerül, Abesszinia keleti szegélyén összeköttetést hoznak létre Eritrea és az olasz-Szomáli között. Ebben a törekvésben természetesen nagy szerep jut a repülőknél is.

Biztosra vehető, hogy hosszú ideig elhúzódó hadműveletekről lesz szó. Az előnyomulás ugyanis csak lépésről-lépésre történhetik az utánpótlást biztosító utak kiépítésével. Ez természetesen nem lesz könnyű. Az a beláthatatlan hegyzsilapok rejtekeiből és a sűrű vegetáció védelme alatt guerilla-harcokat fognak folytatni úgy az előnyomulás, mint az utánpótlás ellen. Az abessziniai katonai kitűnő céllövő és Afrika legvakmerőbb harcosai közé tartozik. Ezenkívül a száraz időt többször esős időszakok szakítják meg, amelyek szintén erősen hátrálthatják az elhúzódó katonai operációkat. Minden jel arra mutat, hogy itten is ugyanolyan harci módszerre lesz szükség, mint a franciák Marokkóban alkalmazták s amelyre az olaszok is éltek Tripolisz meghódításakor. Ez azonban hosszú időt vesz igénybe s közben beállhatnak a nagy esős időszakok, amelyek közül az első márciusban kezdődik s több hétig tart, a másik pedig egyfolytában tart májustól majdnem szeptember közepéig.

Az abessziniai hadsereg, bár tökéletlenül van felszerelve, mégis félelmetes ellenségnek tekinthető. Az aktív hadsereg létszámát, melyet külföldi tisztek képezték ki, 100 ezerre teszik. Ez a hadsereg azonban nagyon hiányosan van felszerelve. Összesen 300 gépfegyvere van, mintegy 200 hegyiágyúja és 20-30 tankja. A repülőszolgálatá alig számbevehető. Mozgósítás esetén körülbelül 1 millió katonára felelt rendelkezik az abesszin császár. — Legtöbbjüket régi rendszerű fegyverekkel szerelhetik csak fel. Ezekkel a fegyverekkel azonban kitűnően tudnak bánni, legtöbbször kitűnő és tökéletes céllövő. Ezenkívül hozzá vannak szokva a különös hegyi terephez és megszokták a nélkülözést. Előreláthatólag kerülni fogják a nagyszabású összehúzókat, inkább a guerillára szorítkoznak, ebben azonban minden valószínűség szerint mestereket fognak bizonyítani. Szövegességek az abesszin hegyvidék, mely levágtatott oldalú magas hegyekkel a négyezer méter is elérik, valószínűleg erődített képez a védelem számára. Ilyen körülmények között a katonai szakértők szerint könnyen évelő el-tartó és példátlanul véres háborúra kerülhet a sor, ha Olaszország Abesszinia nagyrészt megvédésére gondol. Ha azonban megelégszik a keleti szegély meghódításával, akkor esetleg még az esős időszak bekövetkezése előtt sikerrel végezheti be hadjárátát.

— Chanukajelenetek a Tanulmányok számára címmel hézagpótló könyvecske hagyta el a sajtót. A füzet három kis, egyfelvonásos színdarabot tartalmaz, melyek különösen alkalmasak arra, hogy az iskolákban rendezendő Chanuka-ünnepélyeken az ifjúság által eljátszassanak. A színdarabok, jobban mondva jelenetek, a Chanuka-ünnep jelentőségét, a makkabeusi harcokat ismertetik egy kiváló szerző tollából és a bennük megnyilvánuló erős zsidóérzés igen nagy pedagógiai értéket kölcsönöz azoknak. A füzetet a deval Barisszia kulturális bizottsága adja ki és 25.— lej postabélyeg beküldése ellenében Lauffer Vilmos könyvkereskedőnél, Deva, bérmentesen rendelhető meg.

Iskolakönyv IRÓ-RAJZSZER
LEPAGE-NÁL JÓ OLCSÓ

Egy ország, ahol ismeretlen fogalom a munkanélküliség és a nyomor

A holland ember keveset dolgozik, nyugodtan él és nem retteg a holnap háborujától

Hága, szeptember 12. Mintha a végtelen térségbe szökött volna ki a gyorsvonat, amikor a német határállomásról kifutott és a hollandi vasúti géppont, Gouda felé roham, hogy onnan a tenger színvonalá alá szálljon.

Pillanatok alatt eltűntek a fekete és barna inges katonák és katonai alakulatok tagjai, kik Németország földjén, még az „árják”-ban is valami szorongást idéznek elő. Legujabban Németországban is felvették azt az olasz mintát, hogy minden közigazgatási alkalmazott mellé egy-egy karhatalmi embert is állítsanak.

Nem egyszer történt meg, hogy a vonat haluzatát barnajánsági kísérette.

Minden abban a pillanatban eltűnt, amikor a vonat kigördült a német állomásról és belevágott Hollandia földjének testébe. A földtől semmi különösét nem várhat az ember. Eppen olyan, mint a nagy magyar alföld valahol az Ecsedi lép közelében. A magyar utasnak önkéntelenül is Petőfi: Az Alföldi című verse jut eszébe.

Hollandia amellelt, hogy kereskedelmi álam és import-export differenciára rendezte be költségvetésének egyensúlyát, mégis a racionalitás elvét követi, amikor egy vagyonnal sem termel több buzá, mint a mennyi a lakosság megélhetéséhez szükséges. A buza ma annyira nem érték, hogy csak veszteségek számát, hogyha abba állik bele a pénz. Így történik meg azután az, hogy mindenütt, amerre a vonat elszálgul, alig lehet látni felszántott földet. (A buzá már rég betakarították és kicsépezték.) Pontos számítás ugyanis megállapította, hogy érdemesebb, ha a földet meghagyják legelőnek, mert az így néhány évig pihentetett föld, amelyhez még hozzájárul az alacsony fekvés, felbecsülhetetlenül sokkal termékenyebb szántóföld lesz.

Amikor az utas átlépi a holland határt, az az érzése támad, hogy egészen más világba érkezett, ahol hiányzanak az egyes országok jellegzetes lelki betegségei, amelyek ma már a végpusztulás felé sodorják egész Európát. Csak két mondatot kell a holland emberrel beszélni és megállapítható, hogy ha egy országban elégedetten él egy nemzet, az Hollandia. A hollandok természetes büszkeséggel adják az idegen tudomására, hogy Hollandiában nincs munkanélküliség, nem ismerik a nyomor fogalmát és éppen ezért a bűnesetek száma is jelentős mértékben csökkent.

Hollandia végtelen síkságján, ahol nincs egy 50 méteres emelkedés sem, a szem jól-érezzei tekintet végig százezer köbös rónákon, amelyet semmi dissonancia nem zavar meg. A jólét és megelégedettség biztos jelei ezek, amelyeket más országban talán tünyságnak lehetne nevezni, aki azonban csak néhány napot is tölt a holland paraszti társaságban, az felismeri, hogy milyen természetes bölcsesség rejtezik a holland paraszti lelkében. A munkát úgy érti, hogy az annyi legyen, hogy a megélhetést biztosítsa. A többi feleslegesnek tartja. Megelégszik annyival, hogy a mindennapi józoni és bőséges falatja meglegyen.

Az Északi tenger partján százezernyi halászbárka van kikötve. A lakosság túlnyomó része halászáttal foglalkozik. A hajósok minden időben nagy idealisták voltak. Ez teszi talán érthetővé, hogy a holland paraszti, legyen az nő vagy férfi, istennőként tiszteli a holland korona hordozóját, Vilma királynőt.

Jó tollmáccsal érdeklődtem a holland halászköztől, hogy mi nekik a legdrágább az, amiért vagy akiért bármire képesek lennének? A válasz nem is lepett meg nagyon, de mégis valahogy messze kiemelkedett a hétköznapi sorából: A királynőért mindent.

Amikor a királynő nevét bárki is kiejti, a holland ember mélyen meghajol, az egyszerű halász ember szeme felcsillan és szokatlan fényben ragyog. Mintha a legény szerelmese nevét mondanák ki.

Tudják nagyon jól, hogy az asszonyi kéz Hollandiára mindig áldás volt. Hollandia érdekeit, amelyek veleje az volt, hogy a holland népet megóvják attól, hogy bárkinek az oldalán is harcba szálljon. Egyetlen ország Hollandia, ahol a költségvetés felét nem a hadiclockra adják ki. Ehelyett azután az adó kevesebb, a költségvetés nagyrészt pedig a kultúra és a kereskedelem fölvirágzására lehet fordítani. A holland paraszti ezt mind tudja és tudja is értékelni azt a kincset, ami a holland királynőnek asszonyi kezében volt minden tekintetben elrejtve.

Ki ne emlékezne vissza, hogy a világháború után Európában egyetlen ország volt: csak a föld nem volt piros az elesett katonák vértől, ahol nem voltak felhalmozva hullahegyek. Hollandia 1919-ben behozhatatlan előnnyel indult az újjáéledésbe és ezt az előnyt nemhogy veszítette volna, hanem még növelte azáltal, hogy nem dobta ki a pénzt a háborúra való készülődésre.

Es mennyire meglátszik ez az ország külső és belső képén. Mennyire más egy olyan ország, ahol a polgárok azzal a tudattal hajthatják le fejüket éji pihenőre, hogy bármi

Palesztina Bankot alapítanak a revizionisták

Bécs, szeptember 12. A revizionisták új cionista szervezetének bécsi kongresszusán Jabotinszki bejelentette, hogy a szervezet ötszázezer dollár alaptőkével Palesztina-Bankot készíti létesíteni.

Vasárnap délutánra légió-ünnepséget hirdetett a revizionista kongresszus a bécsi sporttelepen, amit azonban nem tudtak megtartani a hatóságok tilalma folytán. Vasárnap este zajlott le a kongresszus

második plenáris ülése. Megválasztották a kongresszus elnökségét és különböző bizottságokat. Ezután rabbi Kukról, Dreyfuss kapitányról, Rotschild báróról, Pilsudszki marsallról, Schussnigg kancellár feleségéről és Asztrid belga királynőről tartottak beszédeket. Dr. Schechtmann a revizionista mozgalomról, dr. Weinshall palesztinai gazdasági és politikai kérdésekről tartott referátumot.

UJ TECHNIKÁVAL a ruhafejtés, vegytisztítás
CZINK-nél nem drágább, csak jobb mint bárhol

1936-ban ül össze a zsidó világkongresszus

Dr. Stephen Wise választották meg a Comité des Delegations Juives elnökévé

Luzern, szeptember 12. A 19-ik cionista kongresszus befejezése után értekezletre ült össze Luzernben a Comité des Delegations Juives és a zsidó világkongresszus végrehajtóbizottsága. A tanácskozáson a bizottság tagjain kívül részt vettek az amerikai zsidó kongresszus, az ausztriai, argentinai, belgiumi, bulgáriai, cseh-szlovákiai, angolai, ezországi, franciaországi, olaszországi, lettországi, palesztinai, lengyelországi, svájci zsidó testületek reprezentánsai.

Dr. Nachum Goldmann, dr. Angiolo Orvieto és Guido Zevi kegyeletes, meghatározó szavakkal emlékeztek meg dr. Angelo Sacerdotirol, a nemrég elhunyt római főbíróról, aki tagja volt a végrehajtóbizottságnak. Dr. Goldmann ezután jelentést tett a végrehajtóbizottság elmúlt évi munkájáról és vázolta a zsidó lakosság helyzetét Közép- és Kelet-Európában, valamint a Közelkelet országaiiban. Megállapította, hogy a zsidóság helyzete mindenütt lényegesen súlyosbodott.

Ezután megkezdődött az általános vita, a bizottság jövőbeni munkaprogramjára vonatkozóan.

A. E. Emanueli rámutatott a zsidók tragikus helyzetére a Kelet országaiiban, ahol Németország nemzeti szocialista ügynökei szítják a gyűlöletet a zsidó tömegek ellen. A szónokok egyöntetűen ama nézetüknek adtak kifejezést, hogy tekintettel a német kormány egyre veszedelmesebb méreteket öltő zsidóellenes hadjárataira és arra a színtematikus rágalom-hadjáratra, amely Németországból indult ki és elárasztja az egész világot, — a zsidó szervezetek erőteljes véd-akcióba kell, hogy lépjenek a nemzeti szocializmussal szemben. Ezzel kapcsolatosan elégtétellel állapították meg, hogy úgy Amerika, mint Európa nemzsidó körében is egyre nő az ellenállás a nem-

zeti szocializmussal szemben és mozgalom indult meg a nemzetközi sportkörökben az 1936-os berlini olimpiászon való részvétel megtagadása irányában.

Ezután határozati javaslatot fogadtak el egyhangulag, mely szerint 1936 tavaszán minden körülmények között befejezendő a zsidó világkongresszus összehívásának előmunkálatai. A konferencia ezután behatóan foglalkozott a kelet-európai, különösen a lengyelországi zsidó tömegek gazdasági nyomorával. Dr. Fischel Rothensreich, a cionista exekutívé tagja és a lengyelországi zsidók képviselője, megrendítő képet festett a lengyelországi zsidó lakosság tragikus gazdasági helyzetéről. A konferencia határozatot hozott, mely szerint a zsidó nép azon részei, melyek a világkongresszusi mozgalomhoz csatlakoznak, konstruktív segítyezést szolgáltatásba állítandók és különösen a lengyel zsidóság érdekében kell összefogni a zsidó testületeknek.

A konferencia ezután a Comité des Delegations Juives elnökévé dr. Stephen Wise newyorki főrabbit választotta meg. A Comité elnöke több, mint egy évtizede át Leo Motzkin volt.

Az összes iskolák

tankönyvei

LEPAGE-nál

A dem

„Osszuk szét a

Newyork, szeptember 12. szenátor halálával egyik legeredetibb gurája tűnt el a lesztés nem volt k tátorát megmenter ellenpárti orvos g Long halála előre lönösebb politikai ga után vonni. A nyos, hogy az 1936 lémját Huey Long docta. A Luisanai leglelkesebb előhar választásának, az ellene fordult és nagytőke karmai ambíciójában Huey elnöki palotába va és miután népszerű közt előtt folyton seveltek.

Huey Long az ad legjellegzetesebb f letett a Luisanai V szerény anyagiak farmer gyermeke. nyult az iskolában, nem folytathatta, m pénze iskolázatásáh éves gyermek elind keresni. Vallási könsából tartotta fenn atlan energiával lá muláshoz. Három hó náziumi osztály any 22 éves korában me diplomát. Az ügyvé politikáit kezdett é vonta a figyelmet. válóbb és legintellig bizonyult. Olyan nép hez hasonlót talán n sem igen produkált. hozmag hasonló népt volt meg Huey Long dátlan merészége és

Mindenestre tény javarészt a gazdaság tett nyomor tette le államában, Luisanab elnöknek és az ő híve lament törvényjavasl amely az összes adri elvégzését Huey Long egyetlen lépést sem zaban. Uralma korlá zói minőségében a leg szal vitt véghez elkép feleinkre általános me megtörtént, hogy egy tás alkalmazásával idegen állam cirkáló Az amerikai fényképe erőszeregettel kapták ban. Mert Huey Long ges volt. Nemkevésbé Amerika egyik legzsen jét vezítette el benn kormányzóknak válasz szegény és szervezette szentendő alatt Huey egyik leghatalmasabb te birodalmát. A kisv kimélve, a nagy rész vállalatokra kivetett a sulyba az állam költs utakat, mintakórházak méltó középületeket es

Baton Rouge, Lu'sa sen szük lett számarra cíe ereje fittotte. Azt áll az ut előtte a wash áll. Ambíciója nem v életben marad, valósz volna az elnökséget m után milliók követték, hogy vállalkozása sike mat kezdeményezett, a volt: „Share the weal vagyonokat), amelyne

Amerika legnagyobb demagógjának regényes élete és halála

„Osszuk szét a nagyvagyonokat” — ez volt a jelszó, amellyel Huey Long meghódította az amerikai tömegeket

Newyork, szeptember 12. Huey Long szenátor halálával az amerikai politika egyik legeredetibb és legsajátságosabb figurája tűnt el a színpadról. Őt vértörlesztés nem volt képes Luisana állam diktátorát megmenteni a haláltól, amelyet egy ellenpárti orvos golyói idéztek elő. Huey Long halála előreláthatólag nem fog különösebb politikai következményeket maga után vonni. Annyi mindenesetre bizonyos, hogy az 1936-os elnökválasztás problémáját Huey Long halála jórészt megoldotta. A luisanai diktátor ugyanis egyik legteljesebb előharcosa volt Roosevelt megválasztásának, az utóbbi időben azonban ellene fordult és azzal vádolta, hogy a nagytőke karmai közé került. Féktelen ambíciójában Huey Long a washingtoni elnöki palotába való bevonulásra gondolt és miután népszerűsége az amerikai tömegek előtt folyton nőtt, ilyen körülmények között komoly ellenfele lehetett volna Rooseveltnek.

Huey Long az amerikai self madamének legjellegzetesebb figurája. 1893-ban született a luisanai Winipegben, mint egy szerény anyagiak között élő és küzködő farmer gyermeke. Két évvel később a városból elköltözött, tanulmányait azonban nem folytathatta, mert szüleinek nem volt pénze iskoláztatásához. Az alig tizenhárom éves gyermek elindult Amerikába pénzt keresni. Vallási könyvek és bibliai eladásából tartotta fenn magát és emellett paprialtan energiával látott hozzá ismét a tanuláshoz. Három hónap alatt négy gimnáziumi osztály anyagát dolgozta fel és 22 éves korában megszerezte az ügyvédi diplomát. Az ügyvédséggel egyidejűleg politikáit kezdett és rövidesen magára vonta a figyelmet. Amerika egyik legkiválóbb és legintelligensebb demagógjának bizonyult. Olyan népszerű volt, amelyhez hasonlót talán még a világtörténelem sem igen produkált. Talán Flewatt volt hozzá hasonló néptribunus, de benne sem volt meg Huey Long ereje, lendülete, példátlan merészsége és szikrázó humora.

Mindenesetre tény az, hogy karrierjét javarészt a gazdasági válság által teremtett nyomor tette lehetővé. Előbb saját államában, Luisanában választották meg elnöknek és az ő híveiből rekrutálóódó parlament törvényjavaslatot szavazott meg, amely az összes adminisztratív teendőket elvégzését Huey Longra bízta. Nélküle egyetlen lépést sem tehetett senki Luisanában. Uralma korlátlan volt. Kormányzó minőségében a legnagyobb nonszalanszal vitt véghez elképesztő dolgokat ellenfeleinek általános megrökönyödésére. Így megtörtént, hogy egy hivatalos fogadtatás alkalmával piszában fogadta egy idegen állam cirkálójának parancsnokát. Az amerikai fényképész-riporterek nagy erőszakkal kapták le a berugott állapotban. Mert Huey Long javithatatlan részeges volt. Nemkevésbé igaz viszont, hogy Amerika egyik legzseniálisabb szervező erejét vezette el benne. Midőn 1928-ban kormányzónak választották meg Luisana szegény és szervezetlen állam volt. Néhány esztendő alatt Huey Long a föderáció egyik leghatalmasabb államává fejlesztette birodalmát. A kisvágyonú adófizetőket kimélve, a nagy részvénytársaságokra és vállalatokra kivett adókból hozta egyensúlyba az állam költségvetését, iskolákat, utakat, mintakórházakat és csodálatra méltó középületeket emelt.

Baton Rouge, Lu'sana fővárosa rövidesen szűk lett számára. Mérhetetlen ambíció ereje fűtötte. Azt hitte, hogy nyitva áll az út előtte a washingtoni Fehér Házhoz. Ambíciója nem volt alaptalan. Ha életben marad, valószínűleg nem sikerült volna az elnökséget megszereznie. De miután milliók követtek, jogosan hihette, hogy vállalkozása sikerülni fog. Mőzgalmat kezdeményezett, amelynek jelszava volt: „Share the wealth” (oszuk szét a nagyvagyonokat), amelynek hatalmas vissz-

hangja volt. Azt ígérte a munkanélkülieknek, hogy a mammut-vagyonokat szét fogja osztani közöttük. „Elveszem azokat, akiknek igen sok van — mondotta — hogy odaadjam azoknak, akiknek semmijük sincs.” Kijelentette, hogy egymillió dollárban maximálja a legnagyobb vagyont, amely fölött valaki rendelkezhetik. Minden ezen felüli vagyon a közönséget illeti meg.

Jelszavának sikerét a nagy amerikai nyomor teszi érthetővé. Két évvel Roosevelt hatalomra kerülése után még mindig több mint 17 millió ember kap segílyt az állami alapokból. Sehoh a gazdasági vál-

ságnak nem voltak oly katasztrofális következményei, mint Amerikában. Hoover elnökségének utolsó hónapjai 1932 és 1933-ban fekete lapok Amerika történetében. A bankok egymásután omlottak össze, gyárak bezártak és munkások, intellektuelek, magántisztviselők tízmilliói maradtak kenyér nélkül. Ha Roosevelt nem kezdett volna mingyárt installálásának napján egy új politikát, ha nem jött volna elő a News deal (új rend) eszméjével, ugy talán Amerika nem lett volna megmenthető a forradalomtól és anarchiától. Mindenesetre neki sem sikerült megoldania a gazdasági válság problémáit és helyre állítani a prosperitást. A munkanélküliség ma is igen nagy az Egyesült Államokban és a közép-ostálynak egy tekintélyes része most is ugyanolyan nyomorban és reménytelenségben él, mint a válság idején. Ilyen helyzetben a társadalmi demagógia hálás talajra talált mindazoknak, akik azt hitték, hogy mágius receptekkel meg lehet gyógyítani a bajt. Huey Long apékül, hogy világos doktrínája és tiszta eszméi lettek volna, talán önmagát is meglepésztve, makacsul kitartott amellett, hogy a gazdasá-

gok szétosztásának általa elképzelt rendszere az az eszköz, amellyel le lehet küzdeni a válságot.

Huey Long vallásos is volt. Egyébként Amerika többi ismertebb társadalmi demagógja is, mint Coughlin lelkes és Aberhart kanadai evangélista prédikátor vallásos eszmékre alapozták elméleteiket. Azt mondják, hogy isten elleni véték, hogy midőn a föld annyi termést hoz, a műhelyek, gyárak és üzemek annyi árut termelnek, emberek milliói járjanak meztelül és legyenek éhenkorászok. Azok, akik hittek Huey Longban, bizonyára megsiratják halálát. Valószínűleg senki sem fog helyébe lépni és az általa teremtett szervezet megszűnik az ő halálával együtt. Sem Coughlin lelkes, sem a többiek nem rendelkeznek Huey Long kivételes szónoki talentumával és nem tudnak oly vonzóerőt gyakorolni a tömegekre. 1935 elején, miközben Huey Long a washingtoni szenátust terrorizálta, távollétében a nagytőkék véres felkelést szerveztek ellene. Azonnal hazatért és azonnal rendet csinált. Most áldozatul esett a második merényletnek, amelyet elkövetek ellene.

Benes csehszlovák külügyminiszter jelentése Palesztináról a népszövetségi tanács ülésén

Az abessziniai konfliktus háttérbe szorít minden más kérdést a Népszövetségben. Lord Reading Palesztina fejlődéséről

Genf, szeptember 12. Az abessziniai konfliktus kiéleződése folytán a népszövetségi tanács ülészekán minden más kérdés háttérbe szorult és nem részesült olyan figyelemben, mint máskor. Így Palesztina kérdésével is csak futólag foglalkozott ez alkalommal a Népszövetség tanácsa.

A tanács legutóbbi ülésén dr. Eduard Benes, csehszlovák külügyminiszter, a mandátárius kérdések előadóját, jelentést tett a mandátumbizottság júniusi ülészekának munkájáról. Palesztina kapcsán hangsúlyozta, hogy a mandátumbizottság elégtétellel állapította meg az ország két lakosság-részének, a zsidóknak és az araboknak harmonikus együttműködését a városi közigazgatás kereteiben. A bizottság tudomásul vette továbbá a kormány által foganatosított intézkedéseket az illegális bevándorlás megakadályozására.

A jelentés nem is tartalmaz több megjegyzést Palesztinára vonatkozólag. Figyelmünk kívül hagyta Japán gazdasági egyenjóságának kérdését is a mandátárius területeken, holott ezzel a kérdéssel behatóan foglalkozott a bizottság különösen Palesztina kapcsán, melyre káros kihatással van a japán árudömping és amely ellen csak a Népszövetség segítségével tudna védekezni az ország.

A jelentés megtétele után rövid vita volt Anglia és Franciaország képviselői között. A vita arra a kereskedelmi szerződésre vonatkozott, mely 1934 június 27-én jött létre Anglia és Franciaország között és amelyben a két állam kölcsönös előnyöket biztosít egymásnak a mandátárius területeken. A mandátumbizottság ülésén felvetődött az a kérdés, vajjon ez a szerződés nem-e sérti a többi népszövetségi tagállamok gazdasági egyenjóságát. Anglia és Franciaország képviselői megnyugtató nyilatkozatokat tettek ebben az irányban.

London, szeptember 12. A napokban tartotta meg rendes évi közgyűlését a Palestine Electric Corporation Londonban, lord Reading, a társaság elnökének, a volt angol külügyminiszternek és az egykori indiai alkirálynak elnöklése alatt. Az elnök jelentést tett a társaság 1934 évi működéséről és bevezető szavaiban többek között kifejtette, hogy Palesztina fejlődése a gazdasági élet minden ágában rendkívüli méreteket öltött az utóbbi években. Ebben a fejlődésben jelentős szerepet játszottak a villamos művek. Megemlítette, hogy 1934-ben az új áramfogyasztók száma meghaladta 1931 összes fogyasztóinak számát. Az utóbbi két év alatt a villanyáramhasználat megkétszereződött Palesztinában.

— Visszaállítják-e az importengedélyek forgathatóságát?

Most már a miniszter kérdezte:

— Tulajdonképpen mi az, forgató import-
autorizáció? Mondd Gheorghiu, te se tudod?

— Forgatható importautorizáció? —
vakarta a fejét, az államtitkár — én azt hiszem, hogy Strungának egy régi ügyéről van szó...

Strunga és a forgatható autorizáció

Igy derült ki, hogy sem az iparügyi miniszternek, sem államtitkárának fogalmuk sincs mi az egy forgatható importautorizáció. Szegény Strunga ő nagyon is jól tudta. Hiszen ezeken a forgatható autorizációkon bukotó meg.

Tény ez, hogy az iparügyi reszortnál igen bajosan mennek az ügyek, Strunga külföldi utazgatásairól lkdertült, hogy nem hoztak semmilyen eredményt, hacsak az állami kincstár utiköltsége folyósítóit kiadásait nem vesszük figyelembe.

Külföldi tárgyalások

A helyzet megkívánta tehát, hogy újabb delegációk induljanak utra rendbehozni azt, amit Strunga helybenhagyott.

Londonban az angoloknak az volt a véleményük, hogy ők már kötöttek egy egyezményt, miután azt sem tartották be a felek, felesleges újabb egyezményt kötni.

Párizsban sikerült elérni, hogy a dolog halasztás: szenvedjen, Badulescu pénzügyi alminiszter tehát hazajött s a kormány elhatározta, hogy Antonescu pénzügyminisztert küldi ki. Talán ő öböbet fog elérni...

Berlinben is „befejeződtek” a tárgyalások s Leon iparügyi államtitkár nem jött haza üres kézzel, elérte ugyanis, hogy rövidesen újabb értekezletre ülünk össze a németekkel egy végleges egyezmény megkötése érdekében.

Uj iparügyi miniszter

Rövidesen újra változások várhatóak az iparügynél, az utóbbi nyolc hónap alatt a negyedik. Tehát két hónapra esik egy miniszter. Atok fűződik ehhez a tárcához s mégis a legvonzóbb az összes tárcához s az is, hogy két hónapnál tovább senkisésem viselheti büntetlenül ennek a fontos reszortnak a gondjait. N. Teodorescu, után Strunga s most Costinescu távoznak a kitűnő pozícióból. Állítólag Mítica Constinescu a jelenlegi pénzügyi alminiszter pályázik a felig máris üresedésben álló állásra. Mítica bizonyosan tudja mi az egy forgatható importautorizáció.

Nem is olyan rossz dolog egy ilyen forgatható importautorizáció.

(—del)

Kézről-kézre jár az ipar- és kereskedelmi tárca, amelynek betöltésére még mindig nem találtak megfelelő embert

Ki tudja és ki nem tudja, hogy mi az a forgatható importautorizáció

Bucuresti, szeptember 12. Ismeretes, hogy dr. Costinescu egészségügyi miniszter egyúttal az ipar és kereskedelmi reszortok ideiglenes vezetésével is meg van bízva. Nagyon könnyen lehetséges azonban, hogy ez az ideiglenesség véglegessé váljék, mert teljesen valószínűtlennek látszik, hogy Manolescu Strunga, aki meg nem határozott szabadságra ment, visszatérjen az ipar és kereskedelmi ügyek élére. Annál valószínűbb, hogy Costinescu másnak adja át az egészségügyi reszortot.

A jó doktor

Ugyilátszik Costinescu jó doktornak bizonyult a külkereskedelem irányításánál is, ámbar ismeretei ezen a téren elég hiányosak.

Amikor néhány nappal ezelőtt elhagyta a kormány gazdasági bizottságának ülését, az újságírók kérdésekkkel halmozták el.

— Mi újat mondhatna miniszter ur? —
kérdezték a hírlapírók.

— Ujat? Semmit. De igen, mégis valamit. Targu-Mures mellett tudószanatóriumot állítunk föl...

— Nem kórházak iránt érdeklődünk, —
jegyzí meg az újságíró egyike — a kereske-

delem és az ipar érdekel bennünket.

— A! — kiáltott föl bosszankodva Costinescu dr. — Önöket a másik reszort jobban érdekli. Arról, sajnos, semmit sem mondhatok. Nem tárgyalunk semmit ezekről a dolgokról fontosak...

— A kontingentálásról sem? — kockáztatja meg az egyik kolléga.

— De, mintha tényleg valami efféleiről volt szó...

— Nemde Exellenciás uram éppen az importengedélyek újbóli forgathatóságát akarják életbeléptetni? — érdeklődik egy befentes riporter.

A miniszter zavarba jön

Costinescu dr egy pillanatra meglepődve néz megszólítottjára, majd zavartan válaszolt, miközben mellette haladó államtitkárához fordult:

— Hát, igen... mintha arról is szó lett volna... ugye Gheorghiu?...

Gheorghiu az egészségügyi minisztérium államtitkárát is vártalanul érte a kérdés, majd nyugodtan megkérdezte:

— Miről van szó?

Az újságíró megisméltte:

Iskolások öröme - szülők előnye: Lepage

ELSZÓ!
OLCSÓ
AGE

egyetlen ország
törődnek azzal, hogy
nia mikor kezd el a
solódnak a tömegmé-
nok. Egyetlen ország
legfőbb gondja, hogy
ljen.
még visszatartja ak
el.

se. Megválasztották a
ét és különböző bizott
bi Kukról, Dreyfuss
d bárórol, Pilsudski
g kancellár feleségé-
királynőről tartottak
htmann a revizionista
eim-chall palesztina
ai kérdésekről tartott

mint bárhol
zsido
S
Der Delegations

zemberben és mozgalom
szói sportkörökben az
piászon való részvétel
ban.

javaslatot fogadtak
y szerint 1936 tava-
nyek között befeje-
ongresszus összehívá-
A konferencia ezután
t a keleteurópai, kü-
zági zsidó tömegek
al. Dr. Fischel Ro-
a exekutív tagja és a
képviselője, megren-
lengyelországi zsidó
gazdasági helyzetéről.
ozatot hozott, mely
azon réezei, melyek a
ozgalomhoz csatlakoz-
élelyezés szolgálatába
en a lengyel zsidóság
fogniok a zsidó testü-

án a Comité des De-
elnökévé dr. Stephen
óbit választotta meg.
b, mint egy évtizeden

s iskolák
nyvei
GE-nál
Cluj

SPORT

Felemelő atmoszférában és impozáns külsőségek között zajlottak le Cernautiban a Makkabi országos bajnoki versenyei

Cluj, szeptember 12. (Az Új Kelet kiküldött tudósítójától.) Mint ismeretes, a Romániai Makkabi Szervezet szabályzata szerint minden évben meg kell rendezni az országos bajnoki versenyeket, amelyeken csakis a Makkabi szervezet körébe tartozó zsidó sportolók vehetnek részt. Ezérvben az országos Makkabi bajnoki versenyeket a cernauti Makkabi 25 éves jubileumával összekötve (erről lapunk más helyén számolunk be), hogy annak jelentőségét és külsőségeit emeljék, szeptember 7 és 8-án Cernautiban rendezték.

Az országos bajnoki verseny egyes számaiban, így atlétikában, teniszben, asztaliteniszben már korábban, pénteken megkezdődtek a versenyek, amelyek egy időben négy helyen; tornában a Makkabi tornateremben, asztaliteniszben a Zsidó Menzán, atlétikában a Makkabi stadionban és teniszben a Makkabi három vörössalagos pályáján folytak.

Az országos verseny koronája azonban vasárnap délután volt, amikor is ünnepélyes felvonulással, tornaversenyekkel, tömegszabadgyakorlatokkal, impozáns külsőségekben, zsúfolt tribünök előtt rendezett sport-ünnepségekkel zárultak le az országos Makkabi bajnokság versenyei.

Az országos bajnoki versenyekről, valamint az azzal kapcsolatos ünnepségekről alábbi tudósításunk számol be:

Az ünnepségek és a felvonulás

Vasárnap már a kora reggeli órákban szüntőg teit autóbuzok és az állomástól jövő zsidó sportoló tömegek lepték el Cernauti hegyes-völgyes utcáit. A villamosok zsúfolva közeledtek a Makkabi stadionja felé, ahol 10 órakor már javában folytak az atlétikai versenyek elődöntői, a Wolley Ball elődöntői, valamint később a tömegszabadgyakorlatok és különböző tornagyakorlatok főpróbái. (Jegyezzük ide, hogy a tömegszabadgyakorlatokban a teniszszőnyökön és ping-pongózikon kívül a bajnoki versenyeken induló összes zsidó sportoló részt vettek.)

Délután 3 órakor egyetlen hely nem volt már a mintegy négyezer nézőt befogadó tribünön. A pályát körülvevő kerítés is közönségtől volt fekete, míg azonban a tribünnel szemben levő állóhelytribün az esős időjárás miatt csak félig-meddig volt népes.

Pontosan fél 4 órakor kinyílt a fűvel borított pályára vezető ajtó és pattogó ütemű indulót játszó feltűnt a Makkabi-Jasi 56 tagú, kék nadrágos, fehér bluzi és kék-fehér sapkát viselő fúvószenekara. Mögötte a zászlótartók csoportja jött, akiknek élen a hatalmas nemzetiszíni zászlót lobogtatót a meg-megújuló szél. Hármás sorokban vonultak a zászlóvivők, akiknek száma tizennégy volt. (Ennél több sportegyesület volt itt képviselve, de nem mindegyik érte el még a tíz évet, hogy zászlót szentelt volna). A zenekar a tribün jobb felével szemben foglalt helyet, míg melléje sorakoztak fel: a zászlótartók csoportja, majd: Botosani, Braila, Bucuresti, Cluj, Focsani, Jasi, Lipsani, Noua Sulița, Oradea, Radauti, Sighet, Sadagura, Siret s több sportolóból álló kis küldöttség, majd a jubiláló cernauti Makkabi mintegy háromszáz aktív sportoló felülről oszlopa.

Néma csendben, miután héber Hikon (vagyaz) vezényszó hangzott el, a Romániai Makkabi Szervezet exekutívje, élen dr. Hermann Lelewerrel, a Makkabi Világszervezet elnökével elfoglalta helyét a sportolók oszlopai és a tribün között felállított pódiumon, amelyen mikrofonon továbbították a hangszóróhoz az elhangzó megnyitó beszédeket.

Schindler Michel mérnök, a cernauti Makkabi elnöke állt a mikrofon elé. Román nyelven üdvözölte a hadsereg képviselőit, megjelent és a tribünön helyetfoglaló hadtestparancsnokot, a polgármestert, az emelvényen levő prefektust, aki egyúttal a Romániai Sportszövetséget is képviselte, a Világszervezet elnökét, az exekutívét, élen elnökével, valamint a közönséget és a pályán álló sportolókat. Ünnepi beszédében megemlékezett Románia első sportemberéről, Károly királyról, akire háromszoros hadat vezényelt, míg a Makkabi-Jasi zenekara a királyhimnuszot intonálta.

A cernauti prefektus üdvözlése

Schindler után Vantu, Cernauti prefektusa beszélt. Tartalmas beszédében úgy sajt, mint a Dragos Voda sportegyesület, amelynek elnöke, valamint a legfőbb romániai sportszövetség nevében szerencsekívánatait és jókívánásait fejezte ki a jubiláló sport-

egyesületnek egyrészt, valamint az országos Makkabi versenyekhez másrészt. Utána Weinberg-Verea, a romániai szervezet elnöke tartott rövid üdvözlést, míg Schwartz Miksa a clujai Haggibor nevében rövid üdvözlő beszéd kíséretében selyem emlékszlózt nyújtott át a kettős jubileumot ünneplő cernauti Makkabinak, illetve tizenöt éves jubileumát ünneplő Schindlernek.

Az üdvözlések után a pályán felsorakozó sportolók elvonultak az emelvény előtt. Az elvonulás legmegkapóbb része a cernauti Makkabi csoportja volt, amelynek menetét mintegy negyven 4-5-6 éves gyermekekből álló csoport zárta be.

A zenekar ezután az állóhely tribünön foglalt helyet, ahonnan a tornagyakorlatok zenekíséretét látta el részben, mert részben hangerősítőn továbbított zongora szolgált a tornagyakorlatok kíséretével.

Vívóakadémia

következett ezután. A Haggibor három vívója: Erős László, Boschán Frédi és Erős Géza mutatták be siker mellett a vívás mesterségét.

A szabad tornaversenyben

nemes versengés folyt. Bucuresti, Cernauti, Botosani versenyztek egymással szebbnél-szebb gyakorlatokkal. Az első díjat a zsűri Bucurestinek ítélte. Második lett Cernauti, harmadik Botosani. A győztes Bucuresti tornászcsapat egy évig védi a dr. Saiaomon Ignác által adományozott szép ezüst kupát.

Wolley-ban

hatalmas küzdelem után első lett a jasi Makkabi csapata, amely, miután már harmadszor nyert a korábban kiírt Wolley-ban tornát, ezúttal végérvényesen elnyerte az értékes kupát.

Atlétikában

amelynek versenyei már az előző napokon megkezdődtek és csak a száz méteres és startéldöntők kerültek lefutásra délután, a következő eredmények voltak:

100 m: 1. Finkenthal Cernauti 11.1, 2. Kamenezky Cernauti 11.4, 3. Grünberg 11.7.
200 m: 1. Finkenthal 24.9, 2. Kamenezky 25.9, 3. Blumenfeld Bucuresti 27.5.
400 m: 1. Katz Cernauti 2:16, 2. Blumenfeld 2:18, 3. Braunstein Cernauti.
1500 m: 1. Stettner Cernauti 4:36, 2. Avramescu Iasi 2:18, 3. Meer Cernauti.

KÖZGAZDASÁG

Ötszáz vagon szesz kiviteléről tárgyal a szeszindikátus

A romániai ipari szeszgyárak már korábban kísérleteztek szesz kivittel. Ezek a próbálkozások azonban nem vezettek eredményre, mivel egyrészt az elérhető árak nem voltak konvencionálisak, másrészt pedig a devizabezolgáltatási kötelezettség megakadályozta, hogy az exportőrök legalább a deviza szabad forgalom-

ARLEJTÉSEK. Szeptember 19-én az oradeai csendőrségi iskola gazdasági hivatalában árlejtés lesz a fűszerszükséglet beszerzésére. — Szeptember 20-án a timistorontalmegyei Petroman község hivatalos helyiségében árlejtést tartanak a vadászati jog hat évre történő bérbeadása tárgyában. — Szeptember 16-án Denta község hivatalos helyiségében árlejtést tartanak a községi vadászati jog bérbeadása érdekében. — Szeptember 23-án a R. I. M. M. A. üzemek központi vezérigazgatóságánál árlejtést tartanak a hűtőberendezések részére szállítandó 2000 vagon mangán beszerzése érdekében. — Szeptember 16-án a deji sóbánya igazgatóságánál árlejtést tartanak értékesíteni egy 40 lóerős Linzmayer típusú budapesti Nicholson-gyártmányú motort. — Szeptember 17-én a brasovi hadtestparancsnokságon árlejtést tartanak a Brasov-Codlea és Rasnov helységei részére szállítandó hűtőberendezések tárgyában. — Szeptember 16-án a timisoarai helyőrség parancsnokságánál árlejtést tartanak 384 ezer kgr. marhahús és 25 ezer kgr. szalonna és zsir beszerzése céljából. —

3000 m: 1. Stettner Cernauti 10:36.2, 2. Avramescu 11:5, 3. Maurer Cernauti.
Távoigrás: 1. Finkenthal 6 méter 39 cm, 2. Liebermann Focsani 6.35, 3. Goldfrucht Cernauti 5.25 cm.

Magasugrás: 1. Liebermann Focsani 165, 2. Klein Cernauti 160, 3. Blumenfeld Bucut resti 155 cm.

Diszkoszdobás: 1. Schnapp Cernauti 28 méter 37 cm, 2. Polopodi Iasi 26, 3. Vadas Cernauti 24.50.

Gerelyvetés: 1. Klein Cernauti 37 méter 50 centiméter, 2. Löw.

Súlydobás: 1. Schnapp 10 méter 33 cm, 2. Liebermann Focsani 9.73, 3. Kaniuk Cernauti 9.68.

4x100 m: 1. Cernauti senior, 2. Cernauti juniorok, 3. Bucuresti.

Pontversenyben első lett Cernauti 96 ponttal, második Bucuresti 21, 3. Focsani 11, negyedik Iasi 6 ponttal. A kupát tehát Cernauti védi.

Szerternában

az I. oszt. összetett versenyben (férfiak) első lett Safrim Berko Cernauti, 2. Hornik Kamilló Cernauti, 3. Sternberg Doifin Cernauti. II. osztályban: 1. Reisberg Cernauti, 2. Blumenfeld Bucuresti, 3. Blumenfeld. Hölgyek I. oszt.: 1. Münster Alma Cernauti, 2. Bernstein Fanni Cernauti. Hölgyek II. oszt.: 1. Rudt Alice Cernauti, 2. Geller Toni Cernauti.

Teniszben és asztaliteniszben a végső eredményeket kivonatosan már közöltük. A versenyek részleteit és eredményeit holnapi számunkban közöljük.

Tömegszabadgyakorlatok

A stadionban lefolyt ünnepségek fénypontja a tömegszabadgyakorlatok voltak. Nyolcas rendekben vonultak fel a versenyeken induló sportolók mintegy ezren, akik Kamilló Hornik vezetésével egy adott jelre pillanatok alatt szétszóródtak karavánszerűen. Zongorakíséretre kezdetüket vették a négy számból álló gyakorlatok, amelyeket először mindenki egyszerre, majd a férfiak megismételve, míg a hölgyek fejcsérelt sorrendben 2, 1, 4, 3 mutattak be. Impozánsul és felemelően hatottak az egyformán tisztaféherben, mellükön jelvényvel felöltözött férfiak és a kék-fehér nadrágos, kék bluz és fehér gallér viselő hölgyek tömeggyakorlatai. A befejezés alkalmával óriási tapsorkán zuggott végig a sporttelepen, minthogy köszönetként a pompásan végrehajtott mutatványokért.

Miután a tömegszabadgyakorlatokat befejezték a sportolók tömegek levonultak a pályáról, a zenekar a Hatikvat intonálta és ezzel véget ért a Romániai Makkabi Szervezet 1935. évi szemet-lelket győnyörködtető országos bajnoki tornája.

A díjakat este az ismerkedési est szünetében osztották ki. Weisz Ignác

lej értékű festék, 9 ezer lej értékű ablaküveg, 20 ezer lej értékű tüzőtöltő készülék beszerzése céljából. — Ugyanott szeptember 26-án árlejtést tartanak 500 darab gyapjutaláró, 125 darab szekrény és 250 ezer lej értékű fürdőszoba-felszerelési cikkek beszerzése céljából. Ugyanakkor árlejtés útján vállalatba adják a hadapródiškola kaszinójának építési munkálatait. — Szeptember 13-án az aiudi helyőrség parancsnokságánál árlejtés lesz hus és fűszer szállítása ügyében. — Szeptember 13-án az oradeai állami tanítóképző gazdasági hivatalában árlejtést tartanak az intézet épületének kibővítés munkálataira. Előirányzat 1 millió 623 ezer 600 lej. — Szeptember 17-én Zlatnán az állami bányák igazgatóságánál nyilvános árveresen értékesítenek 4 darab dinamógepet. Szeptember 30-án a huedini községhezárán árlejtést tartanak vállamosmű gépeinek beszerzése érdekében. — Szeptember 14-én a siemerali községhezárán árlejtés útján vállalatba adják a Str. Principeasa járdáépítési munkálatait. — Szeptember 18-án a clujai klirikák gazdasági hivatalában árlejtés lesz napi 1500 liter tej szállítására. Ugyanott szeptember 19-én hasonló uton beszerzik a takarmányszükségletet. Ugyanott szeptember 20-án 20 darab központi fűtéshez szükséges cső beszerzésére is árlejtést tartanak. — Ugyanott szeptember 21-én beszerzik a káposzta szükségletet. — Szeptember 13-án öt évi időtartamra bérbeadják a város tulajdonát képező Piața Unirii és Piața Lemnelorolevő házakat. — Szeptember 16-án a tárgyasücsesi városházán vállalatba adják a vágóhid vízvezetékének fagymentesítési munkálatait. — Szeptember 17-én a brasovmegyei Apaia község hivatalos helyiségében árlejtést tartanak értékesíteni 252 köbméter épület- és 200 köbméter tölgy tűzfát. — Szeptember 16-án a ciucegyei Cozmeni község hivatalos helyiségében árlejtés útján értékesíteni kívánják 29 hold erdőterület faanyagát.

A magyar külkereskedelmi hivatal clujai fiókjának új vezetője. A magyar külkereskedelmi hivatalnak, amely a román-magyar áru-ereforgalom terén igen jelentős szerepet játszik, Bucurestiben kirendelésre van, amellyel függő viszonyban áll a clujai expositura. A clujai iroda vezetésére nézve már hónapok óta folynak bizonyos megbeszélések, amelyek eredményeképpen a napokban fiók irányításával Fülöp Ferenc elektrómérnököt bízta meg a külkereskedelmi hivatal Budapesti központja.

Ujabb behozatali engedélyek. Legutóbb közlésünk óta a következő behozatali engedélyeket adták ki: Hemper és Scherer Sibi, gyapot Ausztriából 308,500 lej értékben. — Filatura Dunarea Bucuresti, gyapot Egyiptomból 15,914,500 lej értékben. — Hercules Cernauti, gyapot Svájcól 844,668 lej értékben. — Rocca, Timisoara, gyapot 48,165 lej értékben. — Romitex, Timisoara, gyapot Olaszországból 153,000 lej értékben. — Florida, Timisoara, gyapot Olaszországból 404,000 lej értékben. — Sighisoara szövőde, nyersanyag Olaszországból 1,175,000 lej értékben. — Buhusi gyapju 446,800 lej értékben Angliából. — „Asri” Sebes-Alba 536,000 lej értékben Ausztriából. — H. Weiszberger, Arad 188,400 lej értékű nyersanyag Franciaországból. — Gromen és Herbert, Sibiu 70,416 lej Franciaországból. — Lugoji Textilipar 70,000 lej értékben Franciaországból. — Buhusi 1,012,000 lej értékben Franciaországból. — G. B. L. harisnyagyár, Sebes-Alba 63,000 lej értékben Franciaországból. — Av. Deutsch Timisoara 750,000 lej értékben Jugoszláviából. — Gromen és Herbert, Sibiu 70,416 lej értékben. — Postavaria Romana, Cernauti különféle gépek Németországból 5,245,000 lej értékben. — Dermata, Cluj, különféle gépek Németországból 107,000 lej értékben. — Nitrogen, Diciosannartin, gépek Németországból 225,000 lej értékben. — Adesgo harisnyagyár, gépek Németországból 22,000,000 lej értékben. — Xilott, Timisoara 174,000 lej értékben Magyarországból. — Titan, Nadrag Calan 200,000 kgr. nyersvas Lengyelországból 1,600,000 lej értékben. — Schmollpaste nyersanyag Braziliából 136,230 lej értékben. — Szabó Albert, Arad 177,600 lej értékben Németországból.

A Dermata bőrgyár új igazgatósági tagjai. A clujai Dermata bőr- és cipőgyár legutóbbi közgyűlésének határozatából kifolyólag most jegyezteti be, hogy Kaufmann Oszkár igazgatósági tagsága lemondás következtében megszűnt. Egyben bejegyeztette a vállalat Octavian Ivan és Reichler Hugó cégjegyző minőségét. A Dermataval szoros érdekében álló Turul cipőgyárnál ugyancsak most jegyezték be a következő változásokat: Nicolae Budulescu és Nic. Maxim igazgatósági tagsága, dr. Emil Hatleganu igazgatósági tanács elnöki és dr. Farkas Mózes alelnöki tisztségi bejegyzést nyertek. Töröltették Horvitz Hugó ig. tagságát.

Naponta frissen fejt kóser tehen és bivaly tej — házhoz szállítva is — kapható Schwartz Ignácnál Str. Iasiilor 9.

Intim

A kongresszus Borus, esős idő felhőtlen égről uszott a tó és kongresszus pikokkban sétáltak rándulásra me...

Ebben a naglan, gondtalan, dult meg a soresszus fölött, vezetembere „szombatnak, és bath suva“nak nevezte ezt a...

Péntek délut tudták, hogy S Weizmann az e nak vezetését v körrel...

Szombat este lámpák a kong mit sem tudtak hogy a 9 órára lanul és megle ki sem tudta, m hogy a „kormá mann körül van...

Hogy mik azo kai órákban sz sókon várakoz drukkerek:

— Weizmann nak, olyanok, a ni... Kivülállóktívébe és olyano váltak egy bizony...

Egy rejtélyes lésszak mögött, egykori politika resszuson, Lon vár. Tudják róleigne Office-ba talba és amig v sulyosabban ben litikai akcióban, kai reszort-veze...

Ennek az embciót akar biztos tivében és állító kiesése volna en...

Ezek a hírek pártok körében...

Van azonban álláspont, mely latba, mint a p az erő: Weizman Kurt Blumenfeld körhöz tartozók dotta:

— Weizmann gedi meg, hogy ladjon. Ha az el minőségben men től. A politikai kizárja ennek le ka, amit ma We lalnia és amiről...

Az einöki szobkózosok folytak man és felesége, ressziv klácionit A folyó-ókon ug rek, mintha műt teg hozzátartozó szoba volna a műció folyik.

Ejszaka egy óső hírnök megje adta a tárgyalás will schoja wiede Weizmann vég igit mondott. E engednie. Egyik a maguk szempo a felesége és kö meggondolásaival diktátumok elejt „napszamos“ mű Ilyen körülménye az éjszakai tárgyal és a pártálláspont...

Intimitások, szinfoltok a luzerni kongresszusról

A kongresszus második szombatja volt, Borus, esős idő után először sütött tiszta, felhőtlen égről a nap és csillogó fényben uszott a tó és a hegyek panorámája. A kongresszus pihent. A delegátusok a parkokban sétáltak vagy már kora reggel kirándulásra mentek.

Ebben a nagy csendben, ebben a zajtalan, gondtalan ünnepi atmoszférában fordult meg a sors kerek a cionista kongresszus fölött. Az angol cionisták egyik vezetőmbere „Sabbath gadol”-nak, a nagy szombatnak, az amerikaiak egyike „Sabbath suva”-nak, a megértes szombatjánk nevezte ezt a napot...

Péntek délután a bennfentesek még úgy tudták, hogy Szokolov marad az elnök és Weizmann az exekutív politikai osztályának vezetését vállalja „teljhatalmi” hatáskörrel...

Szombat este, amikor újra kigyultak a lámpák a kongresszus épületében már semmit sem tudtak. Mindössze annyit történt, hogy a 9 órára jelzett plenáris ülés váratlanul és meglepetésszerűen elmaradt. Senki sem tudta, miért, de mindenki sejtette, hogy a „kormány-alakítás”, illetve Weizmann körül vannak bajok.

Hogy mik azok, erről csak a késő éjszakai órákban szereztek tudomást a folyószókon várakozó újságírók és politikai drukkerok:

— Weizmannnak személyi kikötései vannak, olyanok, amiket nem lehet teljesíteni... Kivülállókat akar behozni az exekutívába és olyanokat elejteni, akik már beváltak egy bizonyos munkakörben.

Egy rejtélyes névről sutognak a kuliszok mögött. *Leonard Stein!* Weizmann egykori politikai titkára. Nincs a kongresszuson, Londonban ül és állítólag vár. Tudják róla, hogy bejáratos a Foreign Office-ba és a gyarmatiügyi hivatalba és amíg Weizmann volt az elnök, súlyosabban benne volt a keze minden politikai akcióban, mint az exekutív politikai reszort-vezetőinek.

Ennek az embernek most hivatalos funkciót akar biztosítani Weizmann az exekutívában és állítólag, Brodetsky professzor kiesése volna ennek az ára...

Ezek a hírek sehogyan tetszenek a pártok körében. Van azonban egy másik erő és másik álláspont, mely legalább olyan súlyos esik latba, mint a pártok közvéleménye. És ez az erő: Weizmann családi és baráti köre. Kurt Blumenfeld — aki szintén ehhez a körhöz tartozik — a következőket mondotta:

— Weizmann egészségi állapota nem engedi meg, hogy „napszámos” munkát vállaljon. Ha az elnökséget vállalja, ebben a minőségben mentesíteni tudjuk sok teherrel. A politikai reszort vezetése azonban kizárja ennek lehetőségét. Ez olyan munka, amit ma Weizmannnak nem szabad vállalnia és amiről le kell őt beszélni...

Az elnöki szobában ezalatt lázas tanácskozások folytak zárt ajtók mögött. Weizmann és felesége, a munkáspárt és a progresszív klálcionisták vezetői ültek bent. A folyószókon úgy jártak fel-alá az emberek, mintha műtőszalon fekvő nagy beteg hozzátartozói volnának és az elnöki szoba volna a műtőterem, hol a nagy operáció folyik.

Ejszaka egy óra lehetett, amikor az első hírnök megjelent a folyósón és tudtul adta a tárgyalások első eredményét: „Er will schojn wieder!”

Weizmann végleges és feltétel nélküli igent mondott. Kettős ostromnak kellett engednie. Egyik oldalon állottak a pártok a maguk szempontjaival, a másik oldalon a felesége és közvetlen barátai a maguk megfontolásaival. A pártok a személyi diktátumok elejtését kérték. A család a „napszámos” munka ellen hadakozott. Ilyen körülmények között nem csoda, ha az éjszakai tárgyalások a családi szempont és a pártálláspont győzelmét és Weizmann

„vereségét” eredményezték. Kettős eredmény volt: Weizmann feladta személyi vonatkozású kikötéseit és nem a politikai reszort vezetését, hanem a Cionista Szervezet elnökségét vállalja.

Vasárnap reggel, amikor Weizmann megjelent a kongresszus folyósóján, Berl Katznelson mosolygó arccal sietett feléje és melegen megszorította a kezét. Ebből mindenki megértette, mi történt az éjszaka...

Es megértette még valamiből...

Vasárnap délután drámai találkozás zajlott le Luzern legelőkelőbb szállodájában: a Schweizerhof-ban. Itt lakott Szokolov kormányfőhöz illő lakosztályban.

Küldöttség kereste fel az elnököt kettős küldetéssel: az agg elnök tudomására hozni az éjszakai tárgyalások eredményét és felajánlani neki a Jewish Agency diszelnöki méltóságát, melyet báró Rotschild

Ödön töltött be haláláig.

Nehéz küldetés volt. Négy esztendő eredményes és dicsőséges munkája után, történelmi tettekkel telített élet alkonyán a cionista mozgalom agg nesztora nehéz szívvel fogadta a delegáció közlését. Néhány percnyi kínos csend után felemelkedett helyéről, egyenesre feszült, mint egy erős felkiáltójel és csak annyit mondott:

— *Nem fogadom el a diszelnökséget!*

Vasárnap este, az ünnepélyes gyászülésen, melyen Rav Kookot parentálta el a kongresszus — üresen állott az emelvényen Szokolov elnöki széke.

A gyászülés után újra tanácskozásra ültek össze a pártok vezetői. Elhatározták, hogy „aktív munkakör”-rel egészítik ki az Agency diszelnöki méltóságát: a diszelnök lesz a Keren Hajeszod elnök-igazgatója, miként Ussischkin a Keren Kajemethé.

Hétfőn délelőtt Weizmann Chaim tett látogatást a Schweizerhof-ban... És kezdte, miután megnyitotta az ülést, a Jewish Agency nemcionista tagjainak bankettjére ment át, ahonnan Szokolovval a karján tért vissza a kongresszus elnöki emelvényére...

Danzig Hillel

Száz revolverlövés dördült el a mexikói parlamentben

Revolverharc lett a házszabály-módosítás vitájából

Mexikó, szeptember 12. A mexikói kamara tegnapi ülésén olyan botrány tört ki, ami egyedülálló a parlamentáriszmus történetében. A házszabály-módosítás volt napirenden és a vita hevében előbb éles szóváltás, majd parázs verekedés tört ki a képviselők között. A verekedő parlamenterek revolvereket rántottak elő és mint-

egy 100 lövés hangzott el a kamarában. A verekedésben a karzatok közönsége is részt vett. Egy képviselő meghalt, másik kettő súlyosan megsebesült.

A kamarában történt események a város lakossága körében izgalmat váltott ki.

D. Luca lesz az új kereskedelmi miniszter

Bentoiu igazságügyi alminiszter. Tatarescu nagyfontosságú királyi audiencián

Bucuresti, szeptember 12. A tegnapi esti minisztertanács elhatározta az ostromállapot és a cenzura hat hónappal való meghosszabbítását. Szeptember 15-én kezdettel, amikor az előző dekrétum lejár. A meghosszabbításról intézkedő dekrétuma a Monitorul Oficial szeptember 14-i számában fog megjelenni. A minisztertanács befejezése után közleményt adtak ki a sajtó szá-

mára, amely szerint napirenden levő kérdéseket vitattak meg és a parlament elé terjesztendő törvényjavaslatokat tanulmányozták.

Hogyan szervezik át a kormányt

A Dimineata szerint a minisztertanács után bizonyos támpontokat szerzett a kormány átszervezésére vonatkozólag, amely

e hét végén, vagy a jövő hét elején fog megtörténni. Jelentős változások nem fognak történni. Costinescut igyekeznek rábírni a kereskedelmi tárca további vezetésére, bár ő vissza akart térni az egészségügyi minisztérium élére, ahol programja megvalósításra vár. Ha mégis az ipar- és kereskedelemügyi élén marad, nem olvasztják össze a munka- és egészségügyi minisztériumokat, mint tervezik, hanem egyik államtitkárt miniszterré léptetik elő. Luca és Canciov neve került szóba. A Dimineata tudni véli, hogy a pénzügyminisztériumban nem fognak újabb kinevezést eszközölni, de Aurelian Bentoiut igazságügyminiszteri államtitkárrá teszik az azal a megbízatással, hogy a törvénykönyvek egységesítő munkálatait vezesse.

Luca az új egészségügyi miniszter

Bucuresti, szeptember 12. Az Adeverul legújabb jelentése szerint befejezett tény, hogy Costinescu az egészségügyi minisztérium élén marad.

Kereskedelmi miniszterré Luca helyettes államtitkár nevezik ki,

akinek helyét Costel Tataranuval töltenék be. Mitita Constantinescut bankkormányzóvá nevezik ki, utódja Alimanistanu lesz.

Aurelian Bentoiu igazságügyminiszteri államtitkár lesz.

Leonte Moldoveanu híre szerint nem választják meg újból a szenátus elnökévé, mely tisztségre legközelebb esélye C. Dimitriu volt miniszternek van. A kormány átszervezését, illetve kiegészítését a jövő hét elején végzik el.

Tatarescu királyi audiencián

Tatarescu ma délelőtti lakásán megbeszélést tartott Franasovici, Inculet és Titeanu miniszterekkel. Holnap a miniszterelnök Sinaian kihallgatáson jelenik meg az uralkodónál, akinek előterjeszti az ismert dekrétumokat aláírás végett. Az audienciának nagyfontosságú tulajdonitana.

Bucuresti, szeptember 12. Ma a fővárosban olyan hírek terjedtek el, hogy a vizsgálobíró házkutatást tartott volna Virgil Madgearu volt miniszterrel a Skoda ügygel kapcsolatban. A hírt megcáfolják.

Lemond a görög helyettes miniszterelnök

Róma, szeptember 12. Néhány nap óta, mint arról beszámoltunk, az a hír kelt szárnyra a világsajtóban, hogy szó van Zaimis görög köztársasági elnök közeli lemondásáról. A római lapok athéni értesülései szerint Zaimis köztársasági elnök lemondása előtt tárgyalni óhaját az ellenzéki csoportok vezetőivel is. Lemondása csak akkor következhet be, ha megegyezés jött létre a kormány és a parlamenti ellenzék között.

Maniu Sinaian találkozott Madgearuval.

Bucurestiből jelentik: Maniu Gyula tegnap Sinaian találkoztott Virgil Madgearuval, aki tájékoztatta a pártvezetőségi ülésen tárgyalatról. Maniu ezután Erdélybe utazott. Mihalache ma reggel vizsátért topolovai birtokára.

Megkezdődtek az orosz hadgyakorlatok. Kievből jelentik: Szeptember 12-én kezdődtek meg a kievkörnyéki hadgyakorlatok, amelyekben számos motorizált, lovas, mechanizált és repülőosztag vesz részt.

Rickett, az abesszin petróleumkoncesszió létrehozója Budapesten. Budapestről jelentik: Rickett, aki az abesszin petróleumkoncessziókat kötötte le, vártatlanul Budapestre érkezett az Athén-Bratislava repülőgépen, amely rendes körülmények között nem is száll le a magyar fővárosban.

Robbanás egy indiai aranybányában. Bombayból jelentik: A mysorei aranybányában robbanás történt, amelynek két halálos áldozata van. Tíz bányász súlyosan megsebesült.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Gy. A., Blaj. A timisoarai diákszegélyző címe: Dr Rosenthal Mór Timisoara, Str. Regina Maria 6.

K. M., Becean. Levélben válaszoltunk.

Közöltesse
ujévi üdvözlését
az UJ KELET
ROSHASANAI
számában.

amely rendkívül gazdag tartalommal, szeptember 28-ikán jelenik meg. Ily módon jókívánságai eljutnak minden rokonához, ismerőséhez és üzletfeléhez. A közlési díj kevesebb, mint amennyibe a névjegyek és borítékok, valamint a szétküldés postaköltsége kerülne.

Egyszerű üdvözlés, folytatólagosan közölve ————— 30.— lej
Egyszerű üdvözlés, külön sorban ————— 50.— lej
Egyszerű üdvözlés, külön szöveggel ————— 100 lej
Nagyalaku keretes üdvözlés, üzletek, vállalatok, egyesületek részére 250.— lej

Küldje be üdvözlése szövegét és a megfelelő összeget (postabélyegben is) vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz, vagy vidéki fiókiadóhivatalaink és megbízottaink bármelyikéhez.

A cernauti Makkabi huszonöt éves jubileumán

Cernauti, szeptember 12. (Az Új Kelet tud.) A bucovinai főváros hevenyezer lelkes számláló zsidóságának felemelő, lelkes, imponáló részvétele mellett ünnepelte szeptember 7 és 8-án a cernauti Makkabi 25 éves jubileumát.

A jubileumi ünnepségek programja szombaton reggel 9 órakor a Romániai Makkabi Szervezet exekutívájának ülésével kezdődött. Az ülés — amelyen, valamint a teljes ünnepi programon — dr. Hermann Lelewer, a Makkabi Világszervezet elnöke is résztvett, Weinberg-Vere, a romániai szervezet elnöke nyitotta meg. Üdvözölte a világszervezet jelenlévő elnökét, majd néhány szervezeti kérdés tárgyalása után az exekutíváé dr. Lelewerrel az élen a cernauti zsidó templomba vonult, ahol ünnepélyes istentiszteleten vett részt.

Dr. Márk főrabbi beszéde az istentiszteleten

A cernauti zsidó templom épületét zsidóság töltötte meg a város zsidó hársadalmában. Itt van a cernauti Makkabi helyes vezérekara, a romániai zsidó sportegyesületek vezetői és igen sok vendég.

Muszaf után dr. Márk főrabbi az emelvényre lép. Előbb héber nyelven majd németül méltatja a jubileum jelentőségét, többek között a következőket mondva:

— Örömmel adok kifejezést afelől, hogy a cernauti Makkabi, amely 25 éves nehéz, de igen eredményes munka után ünnepeket ül, programjába az istentiszteletet is felvette. Örüljön a zsidóság, hogy a Makkabi révén az ifjúság szükséges fizikai, jó zsidó szellemi és vallásos érzésben nevelődik. A Makkabi Világszervezetre, amelynek elnökét itt üdvözölhetjük, igen fontos hivatás vár. A zsidóságnak szellemi adottságai mellé szüksége van az acélos izmokra, egészséges testre, ép lélekre, hogy népünk úgy az Erecben, mint a galutban testileg is regenerálódjék. Örömmel tölt el az a tudat, hogy a Makkabi Világszervezet kezében ez a kérdés megfelelő megoldást ígér, amelynek már kézzelfogható bizonyítéka is van. Az ilyen nemes hivatást beöltözött testület a legmesszebbmenő támogatást érdemli, mert mi sem fontosabb életünkben, mint népünk fennmaradása és nemesítése.

Dr. Lelewer a Makkabi Világszervezet hivatásáról

Istentisztelet után a Makkabi exekutívája, a zsidó sportegyesületek vezetőivel kiegészítve, folytatta a tanácskozást. Schindler Michel mérnök, a jubilaris cernauti Makkabi elnöke, aki maga is tizenöt éves jubileumát ünnepli, nyitja meg az ülést. Üdvözlő dr. Lelewer, aki válaszában köszöni az üdvözlést, amely szerinte nem neki, hanem a Makkabi gondolatnak szól. Lelewer dr. ezután háromnegyedórás előadást tart a Makkabi Világszervezet hivatásáról, szorosan vett célkitűzéseiről és aktuális problémáiról.

A Makkabi Világszervezet tagja a Cionista Világszervezetnek, tehát aktív közreműködést kíván Palesztina felépítésében. Mint olyan, amelynek egyetlen célkitűzése a zsidó ifjúság nevelése, azt akarja, hogy a jövő zsidó társadalmának százszázalékos zsidó, héber tudású, teljes testierejű ifjúságot adjon. A Makkabinak hivatása a jövő zsidó hársadalmának erejét életre való előkészítése. Ebből a célkitűzésből tisztán adódnak azok a programok, amelyeknek megvalósítása a Makkabira hárul. Mindennek, ami ebben a világszervezetben történik, ezt a célt kell szolgálnia. A Makkabi Világszervezet eddig politikamentes volt. Soraiiban felülte a cionista társadalom valamennyi frakcióját. Nagy kérdés azonban, hogy a pár nap múlva összeülő Makkabi vilgkongresszus ezen kérdésben hogy határoz, mert mint ismeretes, a Cionista Világszervezet egységét megbontották és könnyen lehetséges, hogy a Makkabinak nyilván szint fog kelleni vallania.

Ezután ismerteti a világszervezet aktuális kérdéseit: Kfar Hamakkabi falut, amelynek felépítése csak az első lépés a számtalan Kfar Hamakkabi település felé; a harmadik telavivi Makkabiadat, amelynek előkészítése folyamatban van; a Makkabi Hazair-kérdés, (ifjú makkabisták), amelynek helyzetében a kongresszus kell döntson: külön szervezet marad vagy beleolvad a Makkabi Világszervezetbe, mert mai helyzetében állam az államban nem maradhat; az allija kérdést, amelyben a világszervezet exekutívájának célja a csertifikát-kvóta felemelése; az idén télen rendezendő téli Makkabián kérdés, amelynek helyét a vilgkongresszus jelöli ki. Végül bejelenti, hogy a világszervezet exekutívája Palesztinában testnevelési

tanárképzőt kíván felállítani, amelynek működési programja már ki is van dolgozva és, amelynek anyagi fedezetét a december hónapban rendezendő Makkabi gyűjtésből fogják fedezni. Majd kéri a zsidó sport jelenlévő képviselőit, ügyeljenek fel köreikben arra, hogy a nvelésük alatt levő zsidó ifjúság jó zsidó szellemben nevelődjék.

Jubilaris diszkozyülés a Zsidó Házbán

Este 9 órai kezdettel a Zsidó Házbán diszkozyülés volt. Schindler nyitja meg az ülést, üdvözlő dr. Lelewer és a zsidó testületek jelenlévő képviselőit. Meghatározottak között arany Makkabi jelvényrel tünteti ki a cernauti Makkabi hét vezetőjét, akik 25 éve állanak a Makkabi élen. Felolvassa Lord Melech, a Makkabi Világszervezet díszelnöke, Jakabovitz főtitkár, von Anhauch alelnök, a lengyelországi Makkabi, a bulgáriai Makkabi és számtalan üdvözlő táviratát.

Ezután a cernauti zsidó társadalmi szervezetek képviselői üdvözlők a kettős jubileumot ünneplő cernauti Makkabit és annak elnökét, Schindlert, majd Weinberg-Vere, a Romániai Makkabi Szervezet nevében tartja meg üdvözlő beszédét és óriási lelkesedés jegyében jelenti be, hogy a Makkabi szervezet a kettős jubileum alkalmából Schindlert bevezette a Keren Kajemnet aranykönyvébe.

Ing. Olceanu a bucuresti Makkabi és BB, Weinberg profesor a jasi Makkabi, dr. Salamon Ignác az erdélyrészi szervezet, Solomoudis a brailai Makkabi nevében tolmácsolják üdvözlőleiket. Majd dr. Rubel, a cernauti Makkabi alelnöke a vezetők neveit bevéssé tartalmazó hatalmas ezüstdobozt nyújt át a jubiláló elnöknek, aki könnyezve hallgatja a vezetőség nevében elhangzó üdvözlő szavakat.

Dr. Lelewer, a világszervezet elnöke az utolsó üdvözlő: „Kevés pillanat adódik az életben, amikor igazán mélyről jövő érzést érez és amely életünk egész tartalmát tükrözi vissza. Azt hiszem, ez a pillanat életünknek egyik ilyen része. Olyan egyesületet ünneplünk, amely a maximumát nyújtotta és nyújtja annak, amit nyújtania kell és olyan embert, akinek lelkesedéséhez fűződik ennek érdeme. Kívánjuk a cernauti Makkabinak, hogy a jövőben még számos jubileumot ünnepeljen. A világszervezet számit a cernauti Makkabi nevelőmunkájára, de főleg számitunk Schindlerre, mint egész zsidóra, mint egész emberre és mint igaz cionistára. Ebben az ünnepélyes pillanatban a világszervezet nevében ányujom annak szerény ajándékát, amelyet nemesít annak eredete, amely Tozereth Haaretz (palesztinai hazai ipar): egy ezüst szédertálat a jubiláló elnöknek, valamint ezüst menorah. Ez utóbbit azzal azonban, hogy az mindaddig a jubiláló elnöké, amíg a cernauti Makkabi elnöke, ezután az egyesület tulajdonába megy át. Befejezésül kérek benneteket: Ne csüggedjétek! Sorsunk jobbra fog fordulni. A legnagyobb keserűség közepette se csüggedjétek. Sőt ellenkezőleg, a keserűség adjon nektek erőt, kedvet a további küzdelemre egy szebb, egy jobb zsidó jövőért!”

A jubileum alkalmából rendezték meg Cernautiban a romániai Makkabi szervezet évi bajnoki versenyét, amelyeket vasárnap délután impozáns külsejű felvonulással, torna-versenyekkel és mintegy ezer makkabista közreműködésével bemutató tömegszabaddiakorlatokkal nyertek befejezést. Erről, valamint a versenyek lefolyásáról lapunk sportrovájában számolunk be.

Weisz Ignác

dete: Autóbanditák: 3.20, 6.20, 9.20, Frasquita: 5, 8, 11 órakor.

EDISON MOZGÓ MÜSORA:

2 film: I. Csempésző. Dráma a valuta-csempészek életéből. Brigitte Helm, Paul Wegener. — II. Stan és Bran szárazdadák. Helyárak 7 és 10 lej. Kezdeté 3, 6, 9.

MUNKAS-MOZGÓ MÜSORA:

Pénteken, szombat 6 és 9 órakor dupla műsor: I. Megszökött egy fegyenc. Izgalmas kalendordráma. Főszerepekben: Robert Montgomery és Magda Evans. II. Megmozdul a világ, vagy Egy család tragédiája. Főszerepekben: Madeleine Carroll és Raoul Roulien. Helyárak: 10 és 12 lej.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

AS OPERA MOZGÓ MÜSORA:

Kedd, szerda, csütörtök: Premier! Világszláger! Lelek a fergetegben. Fősz.: Sylvia Sidney és Boris Karloff.

A ROYAL MOZGÓ MÜSORA:

lejes helyárakkal: I. Autóbanditák. Premier. Főszerepekben: Buck Jones. II. Frasquita. Lehár Ferenc operettje. Főszerepekben: Jarmilla Novotna. Előadások kez-

Sieglerék Oradean

A kiünő SIEGLER féle művészezyűlés SEVILLA PASTOR-ral és ERNA SIEGLER-rel az oradeai városi színházban játszik ezen a héten

PROGRAM:

Szeptember 14-én, szombaton este:

Ohne certifikat nach Palästina

Nemzeti slágerrevü, 18 képben.

Szeptember 15-én, vasárnap délután:

Die Schickerte

(Közkívánatra. Mérsékelt helyárakkal.)

Szeptember 15-én vasárnap este:

Din Tojre

ישבה "חמם סופר" קלוש.

הודעה!

בחורף הבעל יתקבלו לשיבתו הרמה ארבעים

בחורים. הרועים להתקבל ימנו במכתב בקשה אל

ועד השיבה עד ר"ה הבעל ויקבלו תשובה בכ-

תב על פרס הדברים. אל כל מכתב בקשה יצורף

כתב תעודה מהרב המקומי ע"ד מדרגתו בלימוד

ודרכי המוסר והיראה.

מה קלוש תע"א. בחודש אלול תרצ"ה לפ"ק.

ועד השיבה

Jeschivath „Chassam-Sofer“ Cluj, אדרסה: Cluj,

Str. General Berthelot No.11

Hirdetmény

Az Erdélyi Zsidó Diáksegélyző elnöksége pályázatot hirdet a zsidó diákmenza 1935—36. tanévi bérletére. Kóser kosztot nyújtó, garanciaképes, vendéglős szakértelemmel bírók pályázatát kérjük f. hó 25-ig az E. Zs. D. titkárságához benyújtani. (Cluj, Str. N. Filipescu 6). A pályázati feltételek ugyanitt megtekinthetők.

Cluj, 1935 szeptember 12.

Az elnökség

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Házasságokat biztos eredménnyel közvetítő székelyországi összeköttetéssel rendelkező „Mare” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116.

— Bevezetett és jól kereső inroda társul keres olyan, kevés tőkével rendelkező tisztviselőt, vagy tisztviselőnt, ki önállóan levelez és felelkel bánni tud. Ajánlatokat „Ötvenezerig” jellegre a kiadóba.

Idősebb házitánító tanít egy óhéber tantárgyakat, mint ujhéber és német nyelvet. Barmicvo kiképzés legjobb eredménnyel. Erdelőlődni „Oradij 15” jellegre a kiadóba.

Kiadó október 1-re két kis szobás, fürdőszobás, komfortos lakás. Külön telek. Str. Surdá 32. Értekezni Str. Jorga 23, földszint.

2 fiu vagy leánytanuló teljes kóser ellátást kaphat zongora- és fürdőszobahasználattal. Székely, Str. Massaryk 19. (Vólt Londroi u.)

Női és férfi fehérmeművárrást, egész ke-lengyekészítést vállalok. Házhoz is megyek. Özv. Berkovicsné Str. Leg. Ardeleana 5.

Hosszu perzsa-bunda eladó. Str. Măcelari-lor 8. I. e.

Két üres szoba műhelynek vagy raktárnak belvárosban kiadó. Str. Aurel Vlaicu 3.

Ortodox ח"ה מופלן וייש הקצטת היתקתאט ו ה"כ. jegyző állást keres szerény igény-nyel azonnali belépésre בעל קורא funkciót is vállal. Weisz Lázár Ludus, jud. Turda.

Ortodox kóser uricsaládnál két középisko-lág diák lakást, esetleg teljes ellátást kap-hat fürdőszobahasználattal. Cim a kiadóban.

Szabásznt, kizárólag nagy gyakorlattal bírót, elsőrangú nőiruhaszalon keres azonnali belépésre. Ajánlatok „Szabásznt” jellegre Sándor Iván si Comp. hirdetőirodába Oradea küldendők.

Centrumban 2 vagy 3 szobás komfortos lakást keres házaspár október vagy novem-berre. „Pax” Cluj, Calea Victoriei 6.

Belvárosi keres villában elegánsan buto-rozott szoba kiadó. Str. Gojdu 5.

42 éves nőtlen kertész keres házmesteri, hivatalszolgai vagy bármilyen állást. Rue Ilie Str. Universitatii Garajul C. A. G.

Lánc

Ita: Lánc füz lánc fone láng a szikrát száll a s ágról-ágn vén apár ... Fonó

Igy nem igy meg tóraunne mászadá igy nem igy meg igy mara öreg ösö tartották másik koma vát továbbad hősök ad igy akar

Aapák tá tovább r és a tüze el nem o Tartjuk o egyik kő és a mű könyves — ha ak mi sem

Lehunyt csodás me kinyilt sz aggódón Vagyazat kinyilt sz könnyen s a láncra

Ropjuk h mindörök fonjuk to egyszerű Mert ez o nem kérd Száll a s s világit ... Fonó

* Jichák Lá Palesztinába szá verse, Mászadá cí héber címe: Od

Az Országok Tag Str. Saguna 7 sz pénteken, szept 1/2 óra között dr

— Mihály vajd ből jelentik: Mihá jövet visszaérkeze

— Belehált a k által elrabolt miss tik: Biron miss augusztus 20-án e dett kinzások foly törzs területén bandák tevékenys válik. Több spany nyékén a banditák

— Államellenes tyi ügyvédet. All tegnap a cluji had dovic helybeli ügy hogy az ügyvéd er cluji vendéglőben kijelentést tett vo országhoz kell tal hallgatása után a vonult vissza, ma amely szerint büni államellenes ízgal havi fogházra val tetésre ítélték. Az rendelték az ügyv

HIREK

Lánc fűződik...*

Irta: Jichák Lámdán

Lánc fűződik,
lánc fonódik,
láng a lángtól
szikrát hódít,
száll a sikra
ágról-ágra,
vén apáról a fiára.
... Fonódik a lánc ...

Igy nem szakad,
igy megmarad,
tóraünnep-éjszakától
mászadáünnep-éjszakáig;
igy nem szakad
igy megmarad
igy marad a lánc ...
Öreg ösök egyik kézzel
tartották a szőfer-tórárt,
másik kézzel, erős kézzel
koma vállát megragadták,
továbbadták,
hősök a lánc újabb hősnek:
igy akarták.

Apák táncát
tovább ropjuk
és a tüzet
el nem oltjuk.
Tartjuk a kört
egyik kézzel,
és a multból,
könnyes multból
— ha akarjuk —
mi sem vész el.

Lehunyt szemmel hogyha járták
csodás mélység nyílt alattuk,
kinyílt szemmel hogyha ropták
aggódóan szólt a szavuk:
Vigyázzatok, hé, a láncra,
kinyílt szemmel, ha vigadtok:
könnyen szakad egy-két láncsem,
a láncra hát vigyázzatok!

Ropjuk hát az apák táncát
mindörökké, ismételve
fonjuk tovább mind a láncot
egyszer halva, egyszer élve.
Mert ez a lánc nem szakadhat,
nem kérdezzük, hova merre?
Száll a sikra ágról-ágra
s világit a rengetegbe
... Fonódik a lánc ...

Adler Hubert fordítása

* Jichák Lámdán, az Oroszországban
Palesztinába származott, héber költő fenti
verse, Mászadá című eposzából való. A vers
héber címe: Od lo nutká hásáse let.

Az Országos Zsidó Párt Clujj Tagozatának

Str. Saguna 7 sz. alatti jogvédő irodájában
pénteken, szeptember 13-án délelőtt 1/2-
1/2 óra között dr. Frenkel Miksa tart inspek-
ciót.

— Mihály vajda hazaérkezett. Bucures-
től jelentik: Mihály vajda tegnap Florenből
jövet visszaérkezett az országra.

— Belehalt a kínzásokba a kínai banditák
által elrabolt misszionárius. Pekíngből jelen-
tik: Biron misszionáriust, akit a rablók
augusztus 20-án elraboltak volt, az elszenve-
dett kínzások folytán meghalt. Házát a Lolo
törzs területén kirabolták. A kommunista
bandák tevékenysége mindinkább súlyos-
sá válik. Több spanyol hittérítő Shan-Si kör-
nyékén a banditák kezei közé került.

— Államellenes izgatásért elítélték egy he-
lyi ügyvédet. Államellenes izgatásért került
tegnap a clujj hadbírótság elé dr. Galister Lu-
dovic helybeli ügyvéd. A vádiratból kiderült,
hogy az ügyvéd ez év februárjában az egyik
clujj vendéglőben mulatozás közben olyan
kijelentést tett volna, hogy Erdély Magyar-
országához kell tartozzék. Számos tanu ki-
hallgatása után a hadbírótság tanácskozá-
sra vonult vissza, majd kihirdették az ítéletet,
amely szerint bűnösnek találták dr. Galister
államellenes izgatás vétségében és ezért 4
havi fegháza, valamint 10 ezer lej pénzbün-
tetésre ítélték. Az ítélet kihirdetése után el-
rendelték az ügyvéd azonnali letartóztatását.

Értesitem a t. vevőközönséget,

hogy külföldi utamról visszatérve,
a legújabb modellekkel a legszebb
raktárral állok az érdeklődők szol-
gálatára. Saját érdekében tekintse
meg raktáromat és meggyőződhet
legelőször áramról.

WEISZ
szőrmeszállón
Cluj, Calea Regele Ferdinand 11.
Golya-palota.

— Súlyos összeütközés sztrájkolók és rend-
őrség között Amerikában. Newyorkból jelen-
tik: Súlyos összeütközés támadt ma a min-
neapolis gyár sztrájkoló munkásai és a
rendőrség között. A karnatalom kénytelen
volt fegyverrel használni az 5000 fenyegetően
fellépő sztrájkoló ellen, miután hiába igye-
kezett könnyfakasztó bombákkal eltávolítani
őket.

— Kabul zsidóit kiűzték. Jeruzsálemből
jelentik: A Dawar című héber újság értesíté-
se szerint Afganisztán fővárosából, Kabul-
ból a zsidókat a közeli Fara községbe telepít-
ték. Az eset előzményét nem ismerik. A
zsidók helyzete kétségbeesítő, főleg azért,
mert a faluban nincs számukra megfelelő
lakás.

— Zsidó lapok uccai terjesztése tilos Né-
metországban. Berlinből jelentik: A biro-
dalmi sajtókamara elnöke rendeletet bocsá-
tott ki, amelynek értelmében október elsejé-
től kezdve tilos olyan újságokat és folyóira-
tokat uccai árusítás úján forgalomba hozni,
amelyek címük vagy tartalmuk szerint zsidó
olvasóközönségnek vannak szánva. A ka-
mara elnöke ilyen értelmű átiratot küldött
az újságtérjesztők egyesületének is. A jövő-
ben tehát csak előfizetéses uton, postán le-
het zsidó újságokat megszerezni.

— Székelési zavarok, vastagbélhurut, puffa-
dtság, félelemérzés, bódultság, migrén és
általános rosszullét esetén a rendkívül eny-
hén ható természetes „Ferenc József”
keserűvíz a gyomor és a bélcsatorna tartal-
mát gyorsan kiüríti, a bélmirigyek működé-
sét élénkíti, a vérkeringést előmozdítja s
tartós megkönnyebbülést szerez.

— Két repülőgép egy város közepébe zu-
hant. Londonból jelentik: Blackpool angol
fürdővárosban nagy szerencsétlenség történt.
Egy mulatság alkalmával két repülőgép ke-
ringett a park fölött, amelyek a levegőben
összeütköztek. Az egyik gépnél sikerült el-
repülnie a közeli versenyterre, ahol kényszer-
leszállást végzett, a másik azonban a leve-
gőben kigyulladt és kettétört. Egyik része
egy házra zuhant és ezt is felgyújtotta, a
másik része egy autóra hullott és a bentülő
hölgyet agyonzúzta. A pilóta és a vele utazó
hölgy szörnyethaltak. A szörnyű látványnak
sok ezer nézője volt.

— Október 24-ikére napolták a deviza-
csalási ügy főtárgyalását. Bucuresztől jelen-
tik: A devizacsalási ügy ma került az il-
fovi törvényszék elé. A tárgyalóterem zsu-
folásig megtelve várta Călätorescu, Vasilescu
és Nacht elővezetését. Jelen vannak Tony
Ilescu és Manolescu is. Miután a periratok a
semmitmondóknál vannak, ahova Nacht és
Călätorescu letartóztatásuk miatt fellebbez-
tek, a törvényszék Stoenescu ügyész konkluzi-
ójának meghallgatása után, a tárgyalást ok-
tóber 24-re napolta el.

— A dollármilliomos villanyháza. New-
yorkból jelentik: Ohio állam Mansfield vá-
rosában lakik Harold Branton embergyűlölő és
nem akar tudni semmiféle környezetről, még
szolgásemélyezetről sem. Egy mérnökkel
olyan házat építtetett, amilyen nincs az
Egyesült Államokban. A ház elektromos-
készülékei nyitják a kaput, hozzák az ételt,
takarítanak és mosnak. Az ételt rádió útján
rendeli és ugyancsak rádióval érintkezik a
várostól két kilométerre lakó titkárával, aki-
vel a legtrikább esetben találkozik. Amikor
leszáll az est, a villa minden szobájában
automatikusan kigyulnak az elektromos
lámpák, amelyek tüveg padló alatt állanak.
Ha vihar van keletkezésben, az ablakok ma-
guktól zárulnak. Ha valaki a kert ajtó előtt
megáll, Branton egy tükörkészülék segítsé-
gével láthatja szobájában ki az illető. Egy
telefonkészülék útján megkérdezi tőle, mi a
látogatás célja. Az excentrikus ember heten-
ként egyszer hagyja el a házat. Amikor
távol van, az elektromos gépek azonnal telítik
a házat, amelyben 864 villamoskészülék
áll a különönd rendelkezésére.

— „Rendőrséget” szervezett a keresztény
diákok szövetsége. Bucuresztől jelentik: A
keresztény diákok szövetsége elhatározta,
hogy saját kebelében rendőrséget szervez,
amelynek célja lesz megakadályozni a tanév
kezdetén igen gyakori tüntetéseket. A „rend-
őrség” az Oficiul de Control si Educație Uni-
versitară nevet fogja viselni és felhatalma-
zást kapott az egyetemi hatóságok részéről.

— Miért zuhant le Banciulescu kapitány?
Bucuresztől jelentik: Mincu parancsnok, re-
pülésiügyi szakértő befecjette vizsgálatát a
Banciulescu-féle repülőgép szerencsétlenség
ügyében. Mincu jelentésében rámutat arra,
hogy a robbanást technikailag az magya-
rázza, hogy a motor eldugult, ami annak tu-
lajdonosának, hogy az olajvezetékben történt
hiba, vagy a géppalatrészek nem voltak kei-
lően gondozva. Dranea szerelőnek, aki Párizs-
ból érkezett a motor átvizsgálására, nem volt
elég ideje a startig aprólékosan revízió
alá venni a gépet. Másik feltevés szerint az
okozhatta a lezuhanást, hogy a motor el volt
használva, miután az elhunyt Banciulescu
25,000 kilométert tett meg vele.

— Három hónapra ítélték egy kapitányt
feljebbvalójának megsértéséért. A clujj had-
bírótság tegnap tárgyalta Mihail Stefanescu,
a 68-ik gyalogezredben szolgáló kapitány
perét, aki a vádirat szerint feljebbvalójának
megsértése miatt került hadbírótság elé. A
tárgyalás megkezdése előtt egy a vád, mint
a védelem zárt tárgyalást indítványozott, a
felmerülő, a hadsereget érintő kérdések
miatt. A hadbírótság helyt adott az indítvány-
nak és zárt tárgyalást rendelt el. Délben
hirdettek ítéletet, amely szerint Stefanescu
kapitányt három havi fegháza ítélték.

Munkás-Mozgó

Str. Văii 7.

Pénteken, szombaton 6 és 9-kor:
Két szenzáció! Egy helyár!

I. Megszökött fegyenc
Fősz.: Robert Montgomery és Magda Evans.
II. Egy család tragédiája
(vagy Megmózdul a világ)
Az idei évad legnagyobb háborús filmje.
Helyárak: 10 és 12 lej.

— A „Biserica Evrească si Institut de Tal-
tud”, mely 24 évi szüntelen fennállása óta
hosszabb ideig néhai Nagyikódi Tischler Mór
házában, Str. Filipescu 1 szám alatt, az
utóbbi időben Str. Traian 11 sz. alatt mű-
ködött, átköltözött Str. Bucuresi 41 sz. alá
a jeciva részére vásárolt saját helyiségébe.
A Jesiva-Elnökség.

— Szabadiára helyezik Rintelen. Bécs-
ből jelentik: Hivatalosan megáfolták, hogy
szó lenne Rintelen volt miniszternek szabad-
lábrahelyezéséről, aki jelenleg a steini fegy-
házban ül.

— Katasztrófális robbanás egy hannoveri
kerékpárgyárban. Hannoverből jelentik:
Egyik itteni kerékpárgyárban robbanás tör-
tént, amely 18 munkást megsebesített. A
robbanás okát még nem tudják megállapí-
tani.

— Gyomor- és bélhurut, az emésztés
hiányossága, erős bomlási és erjedési folya-
matok a gyomorbélhuzamban, bélbaktérium-
és gyomorsavtúltengés az enyhe természetes
„Ferenc József” keserűvíz használata által
legtöbbször rövidesen megszűnnek.

— Végleg távozik helyéről a sziguranca
vezérgazdátja. Bucuresztől jelentik: Ami
Tilica Stancescunak, a sziguranca vezérgaz-
dátjának lemondása, amit már tegnap je-
lentettük, befejezett tény. Utódjának ideigle-
nesen dr. Eugen Bianut nevezik ki. Stan-
cescu hivatalát azonban csak Inculețnek a
fővárosba való visszatérésekor adja át.

— Lezuhant a galati repülőflotta egyik
gépe. Tulceából jelentik: Rachel község mel-
lett lezuhant a galati repülőflotta egyik
gépe. A pilóta megmenekült, a gép elégett.
A baleset okai ismeretlenek. A vizsgálat
megindult.

— A brasovi aut. ort. izrealita hitközség
márványtáblával örökíti meg néhai Stern
Lipót emlékét. Brasovból jelentik: A brasovi
aut. ort. izrealita hitközség előjárósága
Stern Lipót néhai alelnökének, a Talmud-
Tóra és Chevra Kadisa elnökeinek érdemei
megőrzésére elhatározta, hogy a templom
előcsarnokában márványemlék-ábrát állít fel.
A márványtábla ünnepélyes leleplezése az é-
lhunyt halálózási évfordulója napján az év
szeptember 15-én délután 6 órakor lesz a
templomban tartandó istentisztelet keretén-
ben. Értesülésünk szerint az ünnepélyes le-
leplezésen Fuchs Benjámin oradeai ort. fő-
rabbi, aki évtizedekkel ezelőtt volt brasovi
főrabbi, valamint Glasner Akiba clujj főrabbi
vesznek részt. Megjelennek ezenkívül vala-
mennyi brasovi egyházi és jótékonyági in-
tézmenyek képviselői is. (F. L.)

Balneológusok Sovatan

Érdekes plakátgyűjtemény és grafikonok —
Kiaknázatlan talajkincsek Erdélyben

Sovata, szeptember 12. Napsütéses, szép
őszi időben gyülekeztek a Bucuresi Balneo-
lógiai Egyesület tagjai Sovátán, hogy részt-
vegyenek az erdélyi és regáti orvosok részé-
re rendezett balneológiai, fiziológiai és hid-
rológiai kurzuson. A tanfolyamon különböző
speciális kezelési módokat mutatnak be.

Az ünnepélyes megnyitót vasárnap zajlott
le a Kaszinó nagytermében, ahol dr. Marius
Sturza egyetemi tanár, a fürdő igazgató-
főorvosa köszöntötte a megjelenteket és is-
mertette Sovata nagy gyógyhatását. Evek
óta dolgozik azon — ugymond —, hogy So-
vata ne csak Romániában foglalja el a gyógy-
fürdők között az első helyet, hanem egész
Közép-Európában. Mircea Sárbu bucuresi
hírlapíró, aki a kurzus rendezését vállalta,
felolvasta a programot.

A tanfolyammal kapcsolatban kiállították
dr. Schmidt tárgyumeresi orvos érdekes
egészségügyi plakátgyűjteményét. Tizennyolc
nyelven küzd e felragaszokon különböző be-
tegségek ellen az orvosi propaganda. Másik
érdekes kiállítás dr. Bányai János orvosi
geológiai tanár, aki érdekes grafikonokon
mutatja ki Erdélynek eddig ki nem aknázott
egészségügyi forrásait, kristályait és érceit.

Sovata fürdőjele még mindig élénk, ami-
ben nagy része van a balneológiai kurzusnak
és a vele kapcsolatos rendezvényeknek.

(P. I.)

— Duca-szoborleplezés Petrosaniban.

Zsilvölgyi tudósítónk közlése szerint Petro-
saniban e hónapban leplezik le nagy ünnepe-
sek mellett a gyilkos merényletnek áldozat-
tul esett I. G. Duca miniszterelnök, Haha
bucuresi művész által alkotott szobrát. Az
ünnepeket különösen nevezetessé teszi az
a körülmény, hogy azon a liberális párt egész
vezérkara, Tatarescu miniszterelnökkel, a
kabinet több tagjával is résztvesz. A szobor
Bursan Constantin, a Petrosani bányászati
és magánosok áldozatkészségéből származik.
Az ünnepekkel egyidejűleg Anghelescu
közoktatásiügyi miniszter jelenlétében avatják
fel a Petrosaniban, Lupeniben, Lonean és
Cimpan épült nagyszabású iskolákat, ame-
lyeket az állam jelentős hozzájárulása segit-
tet létrehozni. Ugyancsak ekkor fogja a
Zsilvölgyi közönsége ünnepelni dr. Miocu,
hunedoaramegyei prefektust abból az alkala-
lomból, hogy Ofelésega a Steaua Romana-rend
jovagkeresztjével kitüntette. Az ünnepek-
ben a megye minden rétege politikai, nemzeti
és hitbeli különbség nélkül résztvesz, mert
dr. Miocu — akit nemrég méltatlan sajtótá-
madások érték — igazán sokat tett aránylag
rövid időn belül a megye érdekében. Az ő
közbenjárásának sikerült nemcsak a fenti
iskolák létesítése, de a brádi és hunedoarai
modern közoktatás szintén az ő nevéhez
fűződnék továbbá az egykor oly hírhedt or-
szágutak modernizálása, a Paring havashoz
vezető autótut út létesítése, mely a turistaforgal-
mat van hivatva fellendíteni, továbbá a me-
gyeház kibővítése, mely által a vármegyei
összes hivatalok központosítva lesznek. A
zsidóságnak különösen oka van a prefektus
ünneplésére, mert dr. Miocu, aki a Jiu völgy-
ben a bányák redukált működése által oko-
zott elégtelenséget tapasztalt vezeteli le, a
vármegye északi részében különösen erős
jobboldali szélsőségekkel szemben mindig
megfelelő erélyvel lép fel.

— Orvosi hír. Dr. Bleicher Alfréd, tövisi
orvos — lapunknak is munkatársa — rende-
lőjét október elsején Alba-Juliára helyezi át.

— Uj, nagyszabású panama robbant ki.
Bucuresztől jelentik: A valcovi állami halá-
szati intézménynek elkövetett szabálytalansá-
gok ügyében a vizsgálat folyamatban van.
Hir szerint szenzációs letartóztatásokra ke-
rül sor.

— Huszús félmilliórd márka Németország
összadóssága. Berlinből jelentik: Schwerin
von Krossig pénzügyminiszter kijelentette,
hogy Németország összadóssága 20 milliárd
500 millió márkát tesz ki.

— Kilenc hónapi börtönre ítélték Francia-
országban egy kéményt. Brestből jelentik: A
törvényszék 9 hónapi börtönre ítélte Lydia
Oswald kéményt. Két vád alá helyezte tiszt-
tet felmentést.

— A beszarabiai városokat előzönlök a
szárazságsújtó vidékek parasztjai. Chisi-
nauból jelentik: Balamez, a chisinaui munka-
kamara elnöke kihallgatáson jelent meg Ro-
man Alexandru munkaügyi alminiszterrel,
akinek kifejtette, hogy a beszarabiai száraz-
ságsújtóba meggyekben a munkanélküliek
száma ijesztően növekszik a paraszok köré-
ben, akik előzönlök a városokat munka-
keresés végett. (Balamez segélyt kért a tél
tartamára, valamint annak megakadályozá-
sát, hogy a paraszok a városokba menjenek.

UJ KELET Legújabb hírek

Hitler kétségbevonta Nürnbergben, hogy a zsidókban művészi kvalitások volnának

A Führernek nem tetszik az impresszionizmus és a „neue Sachlichkeit”. Erőszakkal próbálnak művészetet kicsiholni a harmadik birodalomból

Berlin, szeptember 12. A nemzeti szocialista párt kongresszusa alkalmából tegnap este a nürnbergi Operában nagyszabású „kulturstély” volt, amelyet az összes német rádióállomások közvetítettek. Az estélyt az egyesített S. A. zenekarok vezették be, amelyek egy Beethoven szimfoniát játszottak el, majd a nemzeti szocialista párt vezetője üdvözölte a diplomácia terület megjelölt képviselőit. A szónok hangsúlyozta, hogy a nemzeti szocializmus uralomra kerülése egy új korszakot nyitott meg Németország életében. Németország a nemzeti szocialisták révén a szabadság birodalma lett. A párt munkásságának legnagyobb vívmánya talán a fajtudomány. A tiszta vér gondolatából államrejon lett; és a fajelmélet nemcsak, hogy nem jelenti a tudományos kutatás szabadsága elleni támadást, hanem éppen ellenkezőleg: azok, akik ezt állítják, akarják guzsba kötni a német faj kutatás szabadságát... Az sem igaz, hogy a fajelmélet a népek közötti egyenlenséget szolgálja; éppen ellenkezőleg, a többi népek is a fajfelismerés alapján megismerik saját értékeiket és megtanulják tisztelni a másokét. A fajok és népek egyenjogú ágaról szóló tan, amelynek terjesztése azoknak állott érdekében, akik alacsonyabbrendűségüket ezen az úton szerették volna áthidalni, egyszersmindkorra összeomlott. Az új világ, amelyet a nemzeti szocialista mozgalom épít, az egyének és fajok közötti természetes kiválasztódás törvényein alapul.

Ezután bejelentette, hogy a nemzeti szocialista párt, illetőleg a Führer állandó figyelemmel akarja kísérni a kulturális megnyilatkozásokat és e célból kulturszenátus létesítését határozta el. A párt kulturálapítványának ez évi két 5000 márkás díját Hans Jost, a német költő-akadémia elnöke és dr. Günther egyetemi tanár kapták. Hans Jost Schlageter-dramájáért kapta a díjat, míg dr. Günther a fajkutatás terén szerzett érdemeiért. Mindkettőnek azonnal átnyújtották a díjazásokról szóló Hitler által aláírt oklevelet, majd a Führer emelkedett szólásra:

Hitler és a művészet

Azok a hírek, amelyek Hitler gégerákról terjedtek el, alaptalannak bizonyultak. A Führer mindenestre jóval ritkábban próbálkozott meg hangjának felerősítésével és minduntalan köhécselt. A nemzeti szocializmus és a művészet közötti kapcsolatokról beszélt közel egy órában keresztül. Több mint két és fél órával, dicsőséges uralomra kerülése után Hitler még mindig azokon az érveken és jelszavakon lovalog, amelyeket ellenzéki vezérkorában csapta be a német tömegek jóhiszeműségét.

Azzal kezdte, hogy a „zsidó-bolsevik” rendszer hívei nem is sejtették, hogy azok a szelek, amelyek meglöbögötték a berlini parlament égő kupolájának lángjait, egy új világ hajnalhártyáját hozzák Németországra. Ezután elmondta, hogy jóhiszemű, de korlátolt emberek két kifogást emeltek a Harmadik Birodalom fokozottabb kulturtevékenysége ellen. Az egyik, hogy amikor olyan általános a nyomor, a gond és a nélkülözés, nem-e megengedhetetlen luxus művészeti célokra fordítani az állam pénzét. A másik, hogy egyáltalán szükség van-e a művészetnek az állam támogatására, amikor a tömegek oly kis mértékben érdeklődnek a művészeti megnyilatkozások iránt. E két szónoki kérdésre válaszul Hitler mindenekelőtt is nekivágott a köztársasági Németország művészeti életének. Mennydörgőve végezte ki a dadaista, kubista, futurista és impresszionista irányokat és „a többi hasonló örült-

égeket”, amelyek egy beteg kor beteges szellemének szörnyszülöttei. A bomlasztó „zsidó-bolsevik” szellem produktumai voltak ezek az irányok, természetesen, hogy a tömegek mindinkább elfordultak a művészettől. Mert a művészet mindig is valamely népi kollektív lelkiiségének megnyilatkozása és kifejezése. A német tömegek ösztönösen elfordultak a zsidó bolsevik szellem degenerált és degenaráló alkotásaitól.

A zsidó nép nem alkotott művészt?

Ebből az apropóból azután Hitler a zsidó nép művészeti alkotó tehetségét kezdte boncolgatni. Kijelentette, hogy ez a destruktív és szélsőségesen individualisztikus-kapitalisztikus, máriszt nemzetbomlasztó elemekből álló faj soha nem tudott maradandó műalkotásokat teremteni és soha nem tudta a maga népi egyéniségét a művészetnek bármelyik formájába átvenni, még akkor sem, amikor a zsidó állam virágkorát élte. A jeruzsálemi Templom, amelyre oly gyakran történik hivatkozás, javarészt idegen építőmesterek műve volt.

Ezzel szemben a német nép az elmúlt kétezer esztendő folyamán az irodalom, a képzőművészet és különösképpen az épít-

tőművészet terén megannyi ragyogó bizonyítékát szolgáltatva alkotó géniuszának. Ezután egy hosszú disszertáció következett az építészet fontosságáról. Hitler, aki a német birodalom elnöki címét is viseli, az építészetben „neue Sachlichkeit” címen ismert irányt tette kritika tárgyává, még pedig abban a tónusban, amelyet a hordó tetején szokott meg, ellenzéki vezér korában. Kijelentette, hogy a középkori építő is tudott volna egy sachlich-klozettel alkotni, ha meglették volna hozzá a mai igények.

Végül felhívta az építészeket, hogy a középületeknél igyekezzenek mindig grandiózust alkotni, a magánépítkezéseknél pedig legyen megfelelő szerénység az irányító elv. Az elmúlt több mint tíz esztendő „zsidó uralmat” éppen az jellemezte, hogy egyetlen maradandó középület sem született meg, ezzel szemben a kapitalisták gyárjai és magánépítkezései nyomták rá bélyegüket a német városokra.

Befejezésül annak a reményének adott kifejezést, hogy a nemzeti szocializmus impulzusára egy új és igazi német művészet fog kifejlődni.

Hitler beszédét szokatlanul rövid tetszésnyilvánítás követte, majd a zenekar Beethoven-műveket játszott.

Nagy sikerrel vette fel a SELECT FELTÁMADÁS színgert, rendezte: főszerkesztőkben: MAMOULIAN Frederic March, Anna Sten

Szilézia miatt egyre feszültebbé válik a cseh-lengyel viszony

Sorozatos konfliktusok cseh-Sziléziában

Varsó, szeptember 12. A lapok felhívják a figyelmet a cseh-sziléziai helyzetre, amit rendkívül feszültnek tekintenek. Az express Poranny a cseh sajtó információira alapozva, hangsúlyozza, hogy a prágai kormány katonai „büntető” expedíció akciótervet tett volna magáévá Sziléziát illetően. A Polska Zbronja azt állítja, hogy a sziléziai csehek és lengyelek közti kapcsolatok for-

dulópontra jutottak. A lap hírforrása szerint tömeges letartóztatásokat eszközöltek a lengyel alattvalók között, a lengyel szervezetek helységeit bezárták és számos lengyelnél házkutatást tartottak. Nyugtalanság uralkodik egész Sziléziában. Több trzenieci cseh iskola ablakait betörték. A lap azt írja, hogy agentprovokatórok lennének a háttérben.

Az angol munkáspárt elnökének békeszózata a lengyelországi zsidók londoni kongresszusán

„Szeresd felebarátodat”: ez a mai idők parancsa — mondotta Lansbury

London, szeptember 12. A külföldön élő lengyelországi zsidók Londonban kongresszust tartottak, amelynek napirendjét kizárólag az a kérdés képezte, hogyan lehetne segíteni a lengyelországi zsidó tömegek kétségbeesztő helyzetén. A kongresszus amerikai, angolai és palesztinai delegátusai különböző megoldásokat javasoltak. Többek között elhatározták, hogy kéri fogják az angol kormányt: bocsásson nagyobb mértékben certifikátokat a lengyelországi zsidók rendelkezésére. Megbeszélés tárgyát képezte ezenkívül egy a lengyelországi nyomor enyhítésére világszerte beindítandó segélyakció ügye.

London, szeptember 12. (Rador.) Lansbury, a munkáspárt leköszönt elnöke teg-

nap este a külföldön élő lengyel zsidók világkongressziójának bankettjén beszédet mondott, amelyben meleg felhívást intézett az összes nemzetekhez és vallásokhoz, kérve, egyesüljenek a nemzetközi béke és az egyes nemzetek belső békéjének létrehozása végett. Lansbury befejezésésként a bibliai mondást alkalmazta: Szeresd felebarátodat.

Három Aiudról megszökött feyenc követte el a kajántóvölgyi rablást

Cluj, szeptember 12. (Az Uj Kelet tud.) Néhány nappal ezelőtt beszámoltunk arról, hogy a Kajántó völgyében ismeretlen tettesek behatoltak Russ gazdálkodó házába és onnan 20 ezer lej, valamint nagyobb mennyiségű ruhaneműt vittek el. Draghiciu Aurel, a cluj rendőrség bünygyi osztályának főnöke tegnap felhívta telefonon az aiudi fegyházat és aziránt érdeklődött, hogy megszökött-e onnan az utóbbi időben feyenc? Azt a választ kapta, hogy az utóbbi néhány napon hét feyenc szökött el, akik közül háromnak személyleírása egyezett a rablókról tudott leírással. Ezen a nyomon elindulva Diosan és Rotar detektívek kezdtek nyomozni az ügyben, akik 24 órai munka után kézrekerítették a rablás három tettesét. Kiderült róluk, hogy szökött feyencek, az aiudi fegyházból menekültek el, ahol egyikük 10 éves, kető pedig 4-4 éves büntetését ülte. Kihallgatásuk során beismerték, hogy ökö követték el a rablást Russ gazdálkodó házában. Megmotozásukkor megtaláltak náluk 400 lej hijján az elrabolt pénz és ruhaneműt.

Elhalasztódott a görög köztársasági elnök lemondása

Athén, szeptember 12. (Az Uj Kelet tud.) A görög kamara folyosóján monarchisták és köztársaság-pártiak között kirobbant összetűzés egyik résztvevőjének, Panaiotakos tábornoknak amputálták egyik karját, amely az összetűzés során sérült meg. Az összetűzésrel kapcsolatban beavatott körök értesülései szerint közelebből sor kerül a görög kormány átszervezésére. Ezzel az átszervezéssel a monarchia visszaállításával rokonszenvező hangulatot akarják visszatükrözni. Az átszervezéssel kapcsolatban az a hír került napvilágra, hogy Condis tábornok távozni fog a kormányból.

A francia jobb- és baloldali tömegek összetűzésétől tartanak

London, szeptember 12. (Az Uj Kelet tud.) A Morningpost szerint, irányadó francia helyen úgy vélik, hogy a tél elején valószínűleg összetűzésre kerül a sor a jobb- és szélbaloldali tömegek között. Ugy hírlik, hogy ezt az összetűzést beavatott körök megakadályozhatatlannak tartják.

Helyreállott a nyugalom Portugáliában

London, szeptember 12. (Az Uj Kelet tud.) Az Evening News liszaboni levelezője arról számol be, hogy a puccskísérlettel kapcsolatos zavarak megszűntek. A nyugalom teljesen helyreállt úgy, hogy a portugál kormány feloldotta a katonai erők riadó készenlétét.

— Óriási tűz pusztított Jasiban. Jasiból jelentik: Tegnap este tűz ütött ki a Str. Uzinein levő Aronovici-féle festőüzemben. A szél által támogatott lángok átcsaptak a szomszédos Moscovic és Rubin-féle gyárakra, majd a Goldner-féle gyapjúfésűsödre és a Weinberg szövőgyára. A tűzoltók minden erőfeszítés dacára reggel öt óráig a tüzet nem sikerült lokalizálni. Sadoveanu ügyész elfogatóparancsot adott ki Aronovici ellen.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomdája Cluj, Strada Barcu L. Pop 16. Telefon: 9-77.

FRAN postai hitelesítés szám. No. 234715/229.

Telefon: 9-77. Szavonta: 116, negy... re 698, egészve... dros: Havonta... évre 12, egés... ekek díjazat... ELET” az ord... ság egyetlen... kkelik utánye... a megjelölésér

A Amerika émet követ

Berlin, szeptember... vasárnap este... aratlanul összehív... rgya a kormány... r szerint a Reich... rakor tartandó re... yesen tiltakozni... remen indulása al... ensek ellen, valami... ki egy tárgyalás al... agát politikai elve... ekkal illetve a je... endszert. Németors... get, hogy visszahívja... ancillár le fogja sz

Abesszinián Hoare anglo

Lava Olas

Az Egyesült tartására h

Genf, szeptember... háromnegyed tizene... Népszövetség közgy... nek napirendjére... miniszterelnök és k... érdeklődéssel várt... Az izgalommal várt... hangzott. A beszéde... angol delegáció egy... aki azt kérte, hogy... napirendjére vegy... kérdését.

Ezután Laval lép... beszéde elhangzása... tatásban részesített... rendkívül diplom... ben tulságosan is... de az kétségtelenü... belőle, hogy kateg... Franciaország hús... paktumhoz. Laval b... Hoare beszédéhez... Olaszország felé is... hurokat megpenget

Laval beszédében... gotta: „Franciaország h... szövetségi paktumh... vonni magát ezirán... A kollektív biztonsá... rad Franciaország